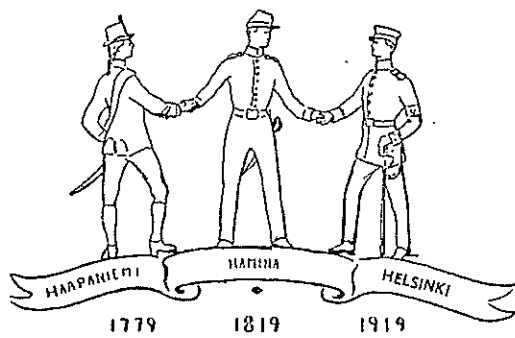

AL-KUR'AN

N:o 1/1963

no 52

Vyötti miekan vyötärölle Kupeellensa kylkiraudan

Kenraaliluutnantti

Vilho Olavi Huhtala

60-vuotias

Pääesikunnan viestitarkastaja, kenraaliluutnantti Vilho Olavi Huhtala täytti tammikuun 1. päivänä 1963 60 vuotta ja siirtyi eläkkeelle yli neljä vuosikymmentä kestäneen sotilasuran jälkeen.

Ylioppilaaksi hän tuli Porin lyseosta v 1921. Vv 1922—24 hän suoritti Kadettikoulun, vv 1927—31 Sotakorkeakoulun sekä diplomi-insinööritutkinnon v 1941 Teknillisessä Korkeakoulussa.

Talvisotaan kenrl Huhtala osallistui Helsingin teollisuuspiirin päällikkönä, jossa tehtävässä hän oli toiminut vuodesta 1937 alkaen, sekä RaskPsto 8:n komentajana. Jatkosodan aikana hän oli mm rykmenttiupseerina KTR 10:ssä, tykistöryhmän komentajana 19.D:ssä ja 16.Pr:n tykistökomentajana. KTR 7:n komentajana Syvärillä, Laatokan Karjalassa sekä myöhemmin pohjoisrintamalla hän toimi vuodesta 1943 alkaen.

Jatkosodan jälkeen kenrl Huhtala palveli Pääesikunnassa eri osastoilla kunnes hänet v 1952 määrättiin PITutkK:n johtajaksi ja v 1954 Pääesikunnan viestitarkastajaksi.

Kenraaliluutnantti Huhtalalla on ollut merkittävä osuus upseeriston yhteiskunnallisen arvostuksen sekä sosiaalisten ja taloudellisten etujen kohottajana. Hänen asiantuntemustaan on käytetty hyväksi lukuisissa toimikunnissa ja järjestöissä. Kadettikunnan sihteerinä ja rahastonhoitajana hän toimi vuodesta 1932 alkaen aina vuoteen 1944 saakka, Kadettikunnan hallituksen jäsenenä vv 1932—44 ja vv 1949—50, varapuheenjohtajana vv

1945—46 ja 1951—52 sekä vv 1953—54 Kadettikunnan puheenjohtajana.

Kadettikunnan matrikelitoimikunnan puheenjohtajana kenrl Huhtala oli vv 1949—51. Kenraali Hannes Ignatiuksen säätiön hallituksen jäsenenä hän on toiminut vuodesta 1950 lähtien, SMM-kadettisäätiön hallituksen varapuheenjohtajana vv 1951—52 ja puheenjohtajana vv 1953—55. AKAVA:n hallituksen jäsenenä kenrl Huhtala oli vv 1951—55 ja Upseerijärjestöjen Yhteysseuran jäsenenä vv 1950—54 ja varapuheenjohtajana v 1955. Ansiostaan kenrl Huhtalalle on myönnetty Kadettikunnan levyke ja ansiomerkki. Kantahenkilöstön sosiaalisen aseman parantamisessa ja keskinäisen yhteenkuuluvaisuuden korostamisessa on kenrl Huhtala antanut erittäin voimakkaan panoksen toimiessaan Puolustusvoimain henkilökunnan Keskusliiton puheenjohtajana koko sen toimintakauden vuodesta 1955 lähtien.

Urheilujohtajana on kenrl Huhtala ansiotunut mm SVUL:n liittohallituksen ja Olympiakomitean jäsenenä sekä Suomen Miekkaileijaliiton puheenjohtajana.

V 1935 lehtemme nimestä järjestetyn kilpailun voitti silloisen kapt O Huhtalan ehdottama Kylkirauta.

Kylkirauta esittää vielä kerran kunnioittavat kiitoksensa ja onnentoivotuksensa kenrl Huhtalalle toivoen samalla, ettei eläkkeelle siirtyminen kuitenkaan merkitsisi syrjäänvetäytymistä Kadettikunnan toiminnasta.

Koulutuspaällikkö
Urpo Ryönänkoski

Helsingin kaupungin kunnallishallinto

Maamme voimassa oleva paikallishallintojärjestelmä rakentuu kunnallisen itsehallinnon periaatteelle, jolla onkin Suomessa vanhat ja voimakkaat perinteet. Koko valtakunnan alue on jaettu kuntiin. Jokaisella kunnalla on määrätty alueensa, jolla se harjoittaa sille suotua julkista valtaa. Kaupunkien nykyisen kunnallisen itsehallintojärjestelmän perusteet luotiin vuonna 1873 kunnallishallituksesta kaupungeissa annetulla asetuksella. Tässä yhteydessä sai myös Helsinki ensimmäisen kaupunginvaltuustonsa, joka kokoontui ensimmäisen kerran vuonna 1875. Kuitenkin kunnallishallintoamme koskevat keskeisimmät ja periaatteellisesti tärkeimmät säännökset ovat yhtä vanhoja kuin Suomen itsenäisyys, ne periytyvät vuodelta 1917. Kunnallishallinnon voimakas kehitys itsenäisyytemme aikana nojautuu pääasiassa Suomen hallitusmuodon säädöksiin, joiden mukaisesti kuntain hallinnon tulee perustua kansalaisten itsehallintoon. Tämä merkitsee sitä, että kunnat voivat lailla vahvistetun toimivaltansa puitteissa omavastuisesti hoitaa omat asiansa. Kunnallisen itsehallinnon paikallisesta luonteesta jo sinänsä johtuu, että kunnan toiminnan tulee kohdistua kunnan alueeseen ja sen jäseniin.

Kunnan jäsenet voivat kunnallisen äänioikeutensa nojalla osallistua kunnan asioiden hoitamiseen valitsemalla edustajansa kunnan päätösvaltaa käyttävään toimielimeen, kunnallisvaltuustoon. Vuonna 1948 annetun kunnallislain mukaan valitaan maassamme valtuuston jäsenet joka neljäs vuosi toimitettavissa vaaleissa. Äänioikeutta kunnallisvaaleissa on oikeutettu käyttämään jokainen mies ja nainen, joka vaalivuoden alussa oli kunnan jäsen ja vähintään 21 vuotta täyttänyt sekä on viimeksi toimitetussa henkikirjoituksessa po kunnassa henkikirjoitettu, ellei hän erityisen syyn vuoksi ole menettänyt äänioikeuttaan.

Valtuuston jäsenten vaalit suoritetaan välittömällä, suhteellisilla ja salaisilla vaaleilla, joissa kaikilla äänioikeutetuilla on yhtäläinen äänioikeus. Kunnallisvaalien ehdokaslistat laaditaan pääasiallisesti saman puoleryhmyyksen mukaisesti kuin valtiollisissa vaaleissakin.

Vaalikelpoinen kunnalliseen luottamustoimeen taas on jokainen kunnassa asuva henkilö, jolla on äänioikeus. Kunnallinen luottamustoimi on yleensä eräin laissa määrätyn poikkeuksin otettava vastaan.

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus

Kunnallislain mukaan valitaan kunnassa, jonka väkiluku on yli 400.000, yhteensä 77 valtuutettua. Helsingin kaupungissa, jonka asukaslukumäärä on nykyisin n 480.000, on siis kaupunginvaltuutettujen lukumäärä 77. Kaupunginvaltuuston paikat jakaantuivat viimeksi vuonna 1960 suoritettujen kunnallisvaalien perusteella seuraavasti: kansallinen kokoomus 21, sosialidemokraatit 16, kansandemokraatit 15, ruotsalainen kansanpuolue 13, Suomen kansanpuolue 9 ja sosialidemokraattinen liitto 3 paikkaa. Porvarillisilla ryhmillä on nykyisessä kaupunginvaltuustossa 11 paikan enemmistö.

Valtuusto on kaupungin korkein päättävä elin. Sen yläpuolella ei ole muuta kunnallista elintä, jolle se olisi vastuussa. Se toimii kaupungin tahdon ilmaisijana kaupungin päätösvaltaa koskeissa asioissa. Kaupunginvaltuuston päätösvaltaan kuuluvat seuraavat tehtäväryhmät: 1) kunnallissääntöjen antaminen, 2) ohje- ja johtosääntöjen antaminen, 3) virkojen perustaminen, 4) kunnan mielipiteen ilmaisu, 5) toimielinten miehittäminen, 6) sekä erittäin tärkeänä taloudellinen vallankäyttö, mikä tapahtuu lähinnä kaupungin talousarvion vahvistamisen muodossa. Helsingin kaupunginvaltuusto työskentelee sangen tiiviisti ja kokoontuu kevät- ja syysistuntokausina yleensä joka toinen viikko. Valtuuston kokoukset ovat julkisia. Vuonna 1962 valtuusto käsitteli yhteensä 898 asiaa.

Toimeenpano ja hallinto kuuluvat kaupunginhallitukselle ja sen valvonnan alaisena lautakunnille ja viranhaltijoille. Kaupunkien ja kauppaloiden hallinnon näkökulmasta oli kunnallislain uudistus vuodelta 1927 erittäin merkityksellinen. Se toi nimittäin kaupunkien ja kauppaloiden hallintoon kaupunginjohtajajärjestelmän. Kaupunginhallituksessa edustavat jatkuvuutta kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, jotka ovat juriidisesti valtuuston määräämättömäksi ajaksi valitsemia kaupungin viranhaltijoita, ts siihen saakka kunnes he saavuttavat eläkeiän, 67 vuotta. Toisaalta kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat ovat poliittisessa mielessä lähellä ns luottamusvirkamiestä, koska näitä virkoja täytettäessä käytännössä kiinnitetään huomiota valtuuston poliittisiin voimasuhteisiin.

Enemmistön kaupunginhallituksessa muodostavat kuitenkin aina vuosittain valitut luottamusmiesjäsenet, mikä takaa yhteistoiminnan säilymisen kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen välillä. Helsingin kaupunginhallitukseen kuuluu nykyisin kaupunginjohtaja ja kuusi apulaiskaupunginjohtajaa sekä 11 vuosijäsentä, jotka valitaan kaupunginvaltuuston toimesta vuodeksi kerrallaan lähinnä valtuuston poliittisten voimasuhteiden mukaan. Kaupunginhallitus on näin ollen luottamusmiehistä ja virkamiehistä kokoonpantu kolleeginen toimielin. Vuosijäsenet ovat erityisiä

valtuuston luottamusmiehiä ja yleensä myös valtuuston jäseniä, joskin vuosijäsenet voidaan valita valtuuston ulkopuoleltakin.

Yleisesti sanoen on kaupunginhallituksen tehtävänä huolehtia kunnan hallinnosta ja valvoa sen etua. Keskeisenä hallintoviranomaisena kaupunginhallituksen tehtävänä on tällöin valvoa ja yhdenmukaistaa muiden hallintoelinten toimintaa. Kaupunginhallituksen tulee myös valmistella kaikki valtuuston käsiteltävät asiat. Kaupunginhallituksen on lisäksi tutkittava valtuuston päätösten lainmukaisuutta. Jos valtuuston päätös ei täytä näitä vaatimuksia, on kaupunginhallituksen kieltäydyttävä panemasta päätöstä täytäntöön ja ilmoitettava siitä valtuustolle. Kaupunginhallituksen tehtävänä on edelleen käyttää kunnan puhevaltaa ja tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet. Sangen merkityksellinen hallinnon yhtenäistämisen kannalta on kaupunginhallituksen tehtävä valvoa lautakuntien toimintaa. Tällöin voi kaupunginhallitus mm alistaa lautakuntien päätökset tutkittavakseen. Lautakuntien valvonta tapahtuu myös toisella tavalla: kaupunginhallitus asettaa lautakuntiin omat edustajansa, joilla on oikeus osallistua kokouskeskusteluun, mutta ei päätösten tekoon.

Vuoden 1962 lopulla suoritettujen kunnallislain muutosten jälkeen kunnallislain mukaan voidaan kaupunginvaltuuston päätösvaltaa siirtää ohje- ja johtosäännöllä ja niissä erikseen mainittavissa asioissa kaupunginhallitukselle sen jaostoille ja lautakunnille sekä myös viranhaltijoille. Näin on Helsingin kaupungin hallinnossa jo aikaisemminkin verraten suuressa määrin tapahtunut. Päätösvaltaa ei kuitenkaan voida siirtää asioissa, joissa päätöksen tekoon vaaditaan määräenemmistö valtuustossa, tai joista lain nimenomaisen säännöksen mukaan valtuuston on päätettävä. Delegointioikeuden ulkopuolella ovat siten ensisijaisesti taloudellisesti merkittävät asiat.

Helsingin kaupunginhallitus kokoontuu yleensä joka viikko. Kaupunginhallituksen kokoukset eivät ole julkisia. Vuonna 1962 kaupunginhallitus käsitteli yhteensä 5633 asiaa.

Lautakunnat

Helsingin kaupungin hallinnossa toimii nykyisin lähes 50 lautakuntaa tai niihin rinnastettavia johtokuntia, jotka luonteeltaan ovat kaupunginhallituksen apuelimiä. Lautakunnat ovat joko laissa säädettyjä eli pakollisia tahi vapaaehtoisia hallintoelimiä. Lakimääräisiä lautakuntia ovat maassamme esim huoltolautakunta, terveydenhoitolautakunta, palolautakunta, väestönsuojelulautakunta, vesilautakunta, kansakoulujen johtokunnat, ammattioppilaitosten johtokunta, asutuslautakunta, raittiuslautakunta ja holhouslautakunta.

Vapaaehtoisia lautakuntia Helsingissä ovat esim. palkkalautakunta, nuorisotyölautakunta, urheilija- ja retkeilylautakunta, kotitalouslautakunta, musiikkilautakunta, museolautakunta ja liikennelaitoksen lautakunta. Lakimääräisten ja vapaaehtoisten lautakuntien toimivallassa on huomattava ero. Em. kaupunginhallituksen valvonta kohdistuu vapaaehtoisten lautakuntien kaikkeen toimintaan, mutta lakimääräisten lautakuntien osalta vain yleiseen kunnallishallintoon ja taloushallintoon. Lakimääräiset lautakunnat hoitavat nimittäin itsenäisesti laissa tai asetuksessa niille annetut tehtävät lähinnä valtion asianomaisten ammattiviranomaisten valvonnan alaisina. Ellei toisin ole määrätty, toimittaa kaupunginvaltuusto lautakuntien jäsenten vaalit tammikuussa noudattaen kunnallislaissa säädettyä vaalitapaa.

Helsingin kaupungin hallinnossa toimii lisäksi lukuisia erilaisten toimenpiteiden ja erityisesti koordinoituntehtävien vaatimia pysyväisluonteisia toimikuntia, komiteoita ja neuvottelukuntia. Näistä mainittakoon esimerkiksi yhteistoimintatoimikunta, kaupunginhallituksen koulutustoimikunta, aloitetoimikunta, kuvaamataidetoimikunta, taide- ja kirjallisuusapurahojen jakotoimikunta, hankintaneuvottelukunta, työtehoneuvottelukunta ja tilastoneuvottelukunta.

Viranhaltijat

Myös viranhaltijoille joudutaan suuressa kunnassa varsin laajassa mitassa uskomaan erityisesti toimeenpano- ja hallintotehtäviä. Kaupunginhallituksella sekä lauta- ja johtokunnilla onkin varsinaisena suoritusportaana apunaan virastoja, laitoksia ja toimistoja sekä yksityisiä viranhaltijoita ja työntekijöitä. Suurimmat virastot jakaantuvat yleensä osastoihin ja nämä edelleen toimistoihin. Virastot ja laitokset tai välittömästi lautakunnan alaiset toimistot ovat päällikkövirastoja, joista asianomaisen luottamusmieslautakunnan valvonnan alaisena vastaa lähinnä virastopäällikkö apunaan esim. osastopäälliköt ja muut viranhaltijat. Kaupungin johtavista viranhaltijoista on erityisesti virastopäälliköillä tärkeä osuus kaupungin kunnallishallinnossa. Kaupungin hallintotehtävien jatkuvasti lisääntyessä on hallintokoneiston tehokkuuden ja joustavuuden turvaamiseksi erälle johtaville viranhaltijoille ja erityisesti virastopäälliköille delegoitu päätösvaltaa vähempiarvoisissa ja ns. rutiiniasioissa, kuten edellä on jo mainittu. Helsingin kaupungin laajan hallintokoneiston hoitamiseksi ja ylläpitämiseksi tarvitaankin nykyisin erittäin suuri määrä viranhaltijoita ja työntekijöitä. Kaupungin palveluksessa oli 1. 3. 1962 9950 vakinaista ja 4880 tilapäistä viranhaltijaa. Pysyväisluonteisia työntekijöitä oli samana ajankohtana kaupungin palveluksessa noin 9160.

Helsingin kaupungin hoitamien tehtävien jako hallinnonaloittain

Helsingin kaupungin laaja hallinnollinen organisaatio on horisontaalisesti jäsennelty "lohkoihin" siten, että kunnallishallinnon eri alat on jaettu kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien kesken. Kunkin heistä tulee pitää huolta siitä, että hänen toimialaansa kuuluvat asiat valmistellaan huolellisesti ja esitellään kaupunginhallituksen tai sen jaostojen kokouksissa. Jokainen johtaja seuraa tarkasti hallintoalaansa kuuluvien lauta- ja johtokuntien sekä näiden alaisen virastojen ja laitosten toimintaa omaamatta kuitenkaan näiden suhteen itsenäistä määräysvaltaa. Hallintoalat on jaettu eri johtajille seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluu kaupungin keskushallinto, johon sisältyvät kaupunginkanslia, kaupunginhallituksen järjestelytoimisto, kaupunginhallituksen asiamiestoimisto, hankintatoimisto, tilastotoimisto sekä kaupunginarkisto, revisiovirasto sekä oikeus- ja järjestystoimi. Lisäksi kaupunginjohtajan tulee käsitellä ne asiat, jotka eivät kuulu minkään apulaiskaupunginjohtajan hoidettaviin tai jotka kuuluisivat useamman apulaiskaupunginjohtajan toimialaan.

Rahatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat rahatoimistoa, palkkalautakuntaa ja sen toimistoa sekä verotointa. Rahatointa johtava apulaiskaupunginjohtaja huolehtii lisäksi talousarvion laatimisesta ja sen noudattamisen valvonnasta sekä taloudellisiin sijoitusohjelmiin ja taloushallintoon samoin kuin viranhaltijain ja työntekijäin palkkaukseen liittyvistä asioista.

Kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat kiinteistölautakuntaa ja kiinteistövirastoa, asutuslautakuntaa ja sen toimistoa sekä majoituslautakuntaa. Myös asunto-tuotannon edistäminen ja asuntojen jako sekä liikenteen suunnittelu ja liikennejärjestelykysymykset kuuluvat kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan.

Sairaala- ja sosiaalitointa johtava apulaiskaupunginjohtaja huolehtii sairaalalautakuntaa sekä sairaalavirastoa ja sairaaloita, terveydenhoitolautakuntaa sekä terveydenhoitovirastoa ja sen alaisia laitoksia, huoltolautakuntaa sekä lastensuojeluvirastoa ja sen alaisia laitoksia ja lisäksi lastentarhain lautakuntaa ja lastentarhoja koskevista asioista.

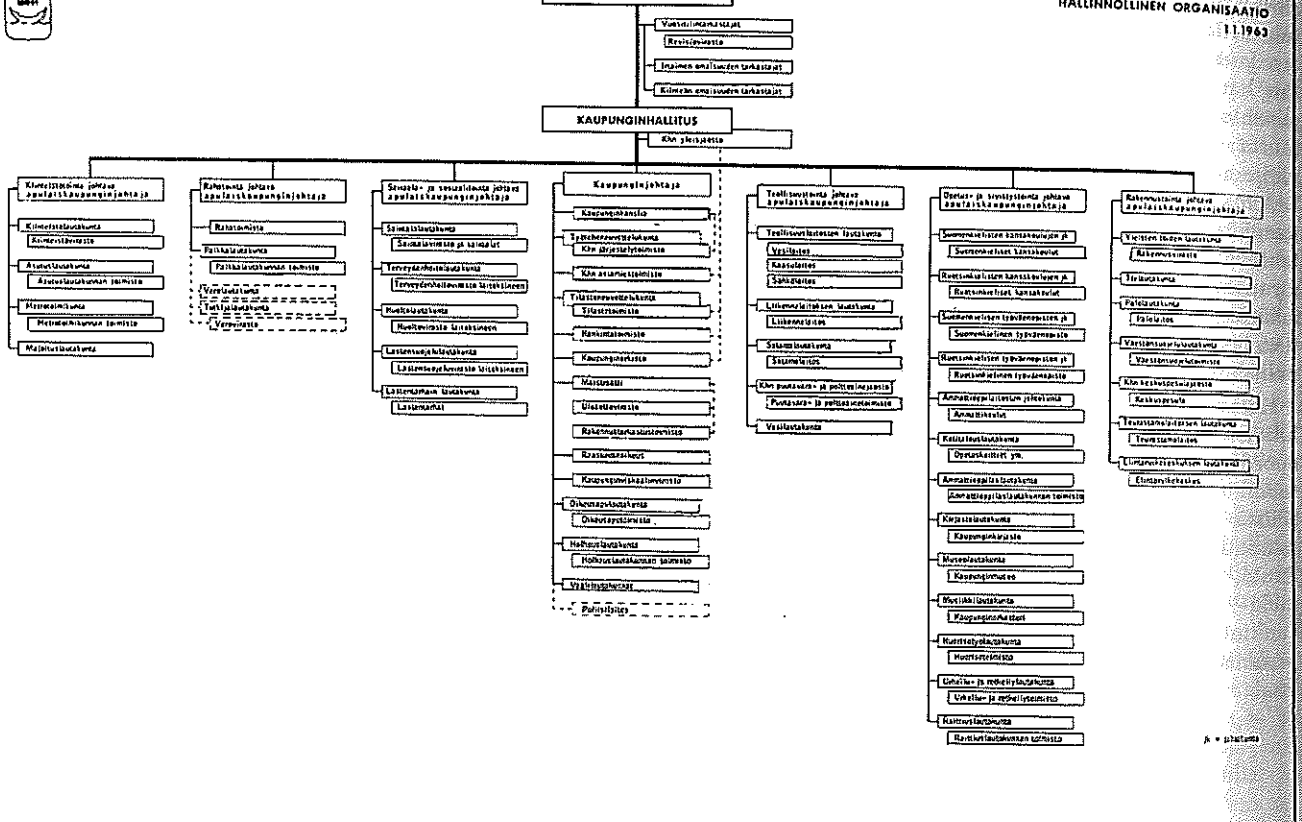
Teollisuustointa johtava apulaiskaupunginjohtaja huolehtii asioista, jotka koskevat teollisuuslaitosten lautakuntaa, jonka alaisina toimivat sähkölaitos, teollisuuslaitosten kassa- ja tilosasto, vesilaitos ja kaasulaitos. Lisäksi hänelle kuuluvat asiat, jotka koskevat liikennelaitoksen lautakuntaa ja liikennelaitosta, satama-

KAUPUNGINVALTUUSTO

HELSINGIN KAUPUNGIN
HALLINNOLLINEN ORGANISAATIO
1.1.1963

KAUPUNGINHALLITUS

lautakuntaa ja satamalaitosta, puutavara- ja polttoainetoimistoa sekä vesilautakuntaa.

Opetus- ja sivistystoiminta johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntia ja kansakouluja, sekä suomen- että ruotsinkielisten työväenopistojen johtokuntia ja työväenopistoja, ammattioppilaitosten johtokuntaa ja ammattikouluja, kotitalouslautakuntaa ja sen alaista toimintaa, ammattioppilaslautakuntaa ja sen toimistoa, kirjastolautakuntaa ja kaupunginkirjastoa, museo- lautakuntaa ja kaupunginmuseota, musiikkilautakuntaa ja kaupunginorkesteria, nuorisotyö- lautakuntaa ja nuorisotoimistoa, urheilu- ja retkeily- lautakuntaa sekä urheilu- ja retkeilytoimistoa ja lisäksi raittiuslautakuntaa ja sen toimistoa.

Rakennustoiminta johtavan apulaiskaupunginjohtajan tehtäviin kuuluvat asiat, jotka koskevat yleisten töiden lautakuntaa ja rakennusvirastoa, tielautakuntaa, palolautakuntaa ja palolaitosta, väestönsuojelulautakuntaa ja väestönsuojelutoimistoa, kaupungin keskuspesulaa, teurastuslaitoksen lautakuntaa ja teurastamolaitosta sekä elintarvikekeskuksen lautakuntaa ja elintarvikekeskusta.

Helsingin kaupungin toimintojen mittasuhteita ilmentävät seuraavat eri toimialoilta kootut luvut: Aitiys- ja lastenneuvoloita on 50 ja niissä toimii 93 terveyssisarta ja 42 kätilöä. — Sairaala- lautakunnan alaisia sairaaloita on 9 ja niissä lähes 4000 sairaansijaa. Kaupungin asukkaita varten on sairaansijojen yhteensä käytettävissä 6700 eli 14 hoitopaikkaa 1000 asukasta kohden. — Vuonna 1961 kaupungin omista vanhusten huoltolaitoksissa oli 2100 hoitopaikkaa. — Lastensuojeluviraston alaisissa laitoksissa on 843 paikkaa. Perhehoidon sijoituspaikkoja lapsia varten kaupungissa ja maaseudulla oli vuonna 1961 käytettävissä 1630. — Vuoden 1961 lopulla kaupungilla oli 23 lastenseimää ja niissä 642 hoitopaikkaa. Lastentarhoja oli 67 ja paikkoja 5300. — Kansakouluissa oli syyslukuk. 1962 oppilaita 33 359. — Ammattikouluissa on kevätlukuk. 1963 oppilaita 2 740. — Urheilu- ja retkeilytoimen alalla on mm 16 kiertävällä juoksuradalla varustettua urheilukenttää, 35 pallo- ja harjoituskenttää, 11 hyppyrimäkeä, talvisin 642 luistinrataa, joiden jäädytetty pinta-ala on yhteensä 240 000 m² sekä noin 130 km viitoitettuja hiihtoreittejä. — Kaupungin asemakaavoitettu alue on 6 500 ha. — Päälystettyjä katuja on noin 350 km, yleisiä vesijohtoja noin 540 km, palopos-

teja 4000 kpl. Vesisäiliöiden kokonaistilavuus on 52 500 m³. Viemäreitä on noin 320 km. — Sata-
man laitureiden yhteispituus on yli 6 km ja laitu-
rinostureita on 75 kpl. — Kaupungin omien höy-
ryvoimalaitosten teho on 165 MW. Sähkölaitok-
sen verkossa on 160 000 kuluttajaa. Kaukolämpö-
verkossa on noin 430 kiinteistöä. — Raitioteitä on
80 km ja bussilinjoja 730 km. Raitiomootorivau-
nuja on 202 ja dieselbusseja noin 450. Vuonna 1961
oli keskim. matkustajalukumäärä päivittäin 404 900.
— Ja lopuksi keskuspesula pesi vuonna 1962 kau-
pungin laitosten pyykkiä 3 500 000 kg.

Helsingin kaupungin talous

Kaupungin taloutta on kunnallislain mukaan hoidettava valtuuston vuodeksi kerrallaan vahvistaman talousarvion mukaan. Talousarviossa on osoitettava menojen suorittamiseen tarvittavat varat. Se määrä, mikä hyväksytyjen menojen suorittamiseksi muitten tulojen lisäksi tarvitaan, on koottava kunnan verovelvollisilta jäseniltä varainhoitovuotena vuoden kunnallisverona. Kunnan varsinaisiin menoihin ei saa käyttää pääomatuloja, kunta ei ts saa vähentää omaisuuttaan.

Kaupungin varsinaisista tuloista muodostavat pääosan kuluttajien suorittamat maksut kaupungin palveluksista sekä kaksi laadultaan tulonsiirtoihin luettavaa tulolajia, verotulot ja valtionavut. Monet kaupungin toimialat edellyttävät kokonaan tai melkein ilmaisia palveluksia. Tällaisia ovat esim ilmainen kansakouluopetus ja melkein ilmainen ammattikoulutus. Potilaitten suorittamat sairaalamaksut peittävät myös ainoastaan vain murto-osan sairaalain ylläpitokustannuksista. Myönetyistä huoltoavustuksista jää takaisinperintäperiaatteesta huolimatta valtaosa korvaamatta. Verotulojen osuus kaupungin kaikista bruttotuloista 1950-luvulla on vaihdellut 37 ja 50 % välillä. Kunnallisvero on yleinen ja yhtäläinen tulovero, joka määrätään kiinteistötuloista, elinkeinosta ja liikkeestä saadusta tulosta sekä palkka- ym tuloista. Palkkatulot muodostavat tärkeimmän verotuslähteen. Se tuottaa 75 % kaikista veroäyristä. Elinkeinoäyrit muodostavat 20 % ja kiinteistöäyrit 5 % Helsingissä. Olennainen vaikutus kunnallisverotuksen tuottoon on sillä hinnalla, joka määrätään maksettavaksi veroäyristä. Ennakkoperinnässä veroäyriin hinta on kuluvana vuonna Helsingissä 12 penniä.

Useissa tapauksissa kunta suorittaa sellaisia tehtäviä, jotka valtio on tunnustanut taloudellisen tukensa tarpeessa oleviksi. Valtionavut ovat valtion suorittamia korvauksia tällaisesta toiminnasta. Valtionapuja sai Helsingin kaupunki vuonna 1961 varsinaisten bruttotulojensa kokonaissummasta, 57 miljardista markasta 2,5 miljardia markkaa. Valtionapuja saatiin sairaaloiden kokonaiskustannuksiin 23,9 %, kansakoulujen kustannuksiin 17,3 %, ammattikoulujen kustannuksiin 40,8 %, huoltotoimen kustannuksiin 4,4 %, lastentar-

hain kustannuksiin 17,9 %, terveydenhoitoon 12,5 % eli yhteensä kaupungin menoista 5,8 %.

Eri tarkoituksiin käytettyjen rahamäärien valossa tarkastellen ovat merkittävimmät kunnallisen toiminnan alat Helsingin kaupungissa sairaanhoitotehtävät, sosiaaliset tehtävät, opetustoimi, yleiset työt, satamat ja liikelaitokset, joihin kuuluvat sähkölaitos, vesilaitos, kaasulaitos ja liikennelaitos. Vuoden 1963 talousarvion mukaan sairaanhoitoon käytetään kaupungin bruttomenoista 9,2 %, sosiaaliin tehtäviin 9,1 %, opetustoimeen 5,5 %, yleisiin töihin 5,9 %, satamiin 2,9 % ja liikelaitoksiin yhteensä 24,6 %, jotka tosin myös tuottavat 26,4 % kaupungin tuloista.

Nettoperiaatteen mukaan laskien suurimmat menoryhmät muodostavat sosiaaliset tehtävät, sairaanhoito, opetustoimi ja yleiset työt. Vuoden 1963 talousarvion mukaan ovat kaupungin kokonaissumman bruttomenot 730 miljoonaa nmk, mikä tekee asukasta kohden noin 152 nmk.

Helsingin kaupunki käyttää vuosittain kokonaismenoistaan noin 25 % pääomamenoihin eli erilaisiin investointeihin. Toistensa kanssa kilpailevia investointitarpeita on paljon. Tämä seikka onkin pakottanut Helsingin kaupungin laatimaan erityisiä investointiohjelmaa. Ensimmäisen pitkän tähtäimen investointisuunnitelma laadittiin vuosiksi 1954—56 ja sitä on seurannut kolme ohjelmaa, viimeinen vuosiksi 1962—66. Tähän investointiohjelmaan kuuluu talonrakennuksia 173 miljoonan nmk:n edestä, mikä tekee 21 % investoinneista, sähkölaitos vaatii 147 miljoonaa nmk eli 18 %, kadut ja tiet 108 miljoonaa nmk eli 13 %, vesilaitos 87 miljoonaa nmk eli 6%, asuntotuotanto 37 miljoonaa nmk eli 5 %, liikennelaitos 25 miljoonaa nmk eli 3 % sekä muihin tarkoituksiin 123 miljoonaa nmk. Yhteensä paraikaa toteutettava sijoitusohjelma sisältää investointikohteita 813 miljoonan nmk:n arvosta.

Tulevaisuuden ongelmia

Helsingin kaupunki on nopeasti kasvava yhdyskunta. Kaupungin kasvu vastaa esim Haminan suuruisen kaupungin rakentamistarvetta vuosittain. Lisäksi kaupungissamme vaikuttaa vieläkin erityisesti kunnallisteknillisten tarpeiden kohdalla vuoden vaihteessa 1945/46 suoritettu alueliitos, jolloin kaupunkiin liitettiin 4/5 sen nykyisestä pinta-alasta, joka on 16 000 ha, ja sen mukana 51 000 uutta asukasta. Myös sota-ajan kielteiset seuraukset kuormittavat vielä jossakin määrin kaupunkimme nykyistä kehitysvaihetta. Helsinkiin asettui yli 30 000 siirtoväkeen kuuluvaa, mikä omalta osaltaan kiristi asuntopulaa kaupungissa. Edelleenkin tiukan asuntotilanteen muista syistä on voimakkaan muuttoliikkeen ohella mainittava rakennustoiminnan pysähdyksissä olo sota- ja sen lähivuosina. Kunnallisten toimintojen laajentumista ovat aiheuttaneet lisäksi suurten nuorten ikäluokkien vaatima koulutus ja vanhusten suh-

teellisen määrän suuresta kasvusta aiheutunut huollon tarpeen lisääntyminen. Tulevaisuuden tehtävistä on mainittava esim yhä vaikeammaksi muodostuneen raaka-vesikysymyksen järjestely, toimenpiteet vesistöjen likaantumisen ehkäisemiseksi sekä ponnistelut yhä suurempien liikenneongelmien ratkaisemiseksi liikennetarpeiden ja myös moottoriajoneuvojen määrän nopeasti kasvassa. Yleisen vaatimustason noustessa kohoavat myös erilaisten yhteiskunnallisten palvelusten sekä määrään että laatuun kohdistuvat vaatimukset. Tarvitaan parempia ja suurempia asuntoja, nopeampia ja tiheämpiä liikenneyhteyksiä, perusteellisempaa kouluopetusta, tehokkaampaa ja yleisempää sairaanhoitoa ja esim entistä viihtyisämpiä vanhainkoteja. Tulevaisuus vaatii joka suhteessa enemmän myös kaupungilta ja sen kaikilta viranomaisilta.

Tena

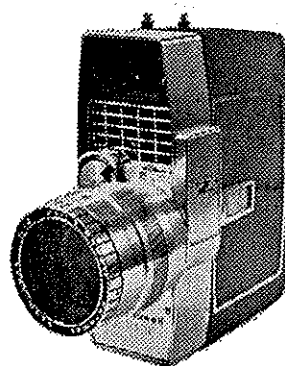

SOTILAAT
OVAT
HYVÄKSYNEET
AIRONIN.

**airon
aito**

BELL & HOWELL

THE QUALITY NAME IN CINE EQUIPMENT

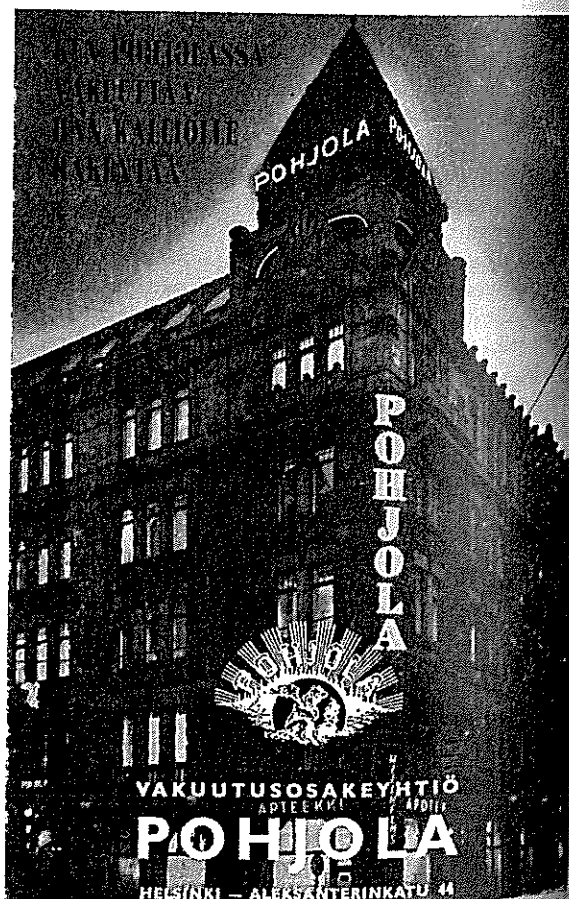

KUN PUHUTAAN LAADUSTA

tiedetään, että BELL & HOWELL'iin voidaan luottaa. Yli puolen vuosisadan ajan tämä merkki on ollut korkeimmat vaatimukset täyttävän tuotannon takeena.

PÄÄEDUSTAJA:
Helsinki, Fredrikink. 30
Puh: 10 987 (vaihde)

Parrisfilmi

Risto Ilmari Kare
8. kurssi

Paavo Oskari Halttu
17. kurssi

Uudef kenraalif

11. 1. 1963

Kaarlo Olavi Leinonen
18. kurssi

Paavo Ilmola
20. kurssi

IN MEMORIAM

Kenraalimajuri

Paavo Lammetmaa

* 16. 6. 1908

† 21. 2. 1963

Kadetti n:o 892

14. kurssi

Kadettikoulun kenrm Lammetmaa suoritti vv 1930—32, jonka jälkeen hän palveli PPP 2:ssa ja JP 2:ssa. Suoritettuaan Sotakorkeakoulussa yleis-esikuntaupseeritutkinnon hän toimi Kadettikoulussa kadettikomppanian päällikkönä vv 1947—48, JP 2:n komentajana vv 1948—53 ja 6.Pr:n komentajana vv 1953—55. Kadettikoulun johtajaksi hänet määrättiin v 1955, josta tehtävästä hänet v 1958 siirrettiin puolustusministeriön kansliapäälliköksi ja ylennettiin kenraalimajuriksi. Eläkkeelle hän siirtyi v 1961.

Talvisotaan kenrm Lammetmaa osallistui JP 2:n mukana ja jatkosotaan vv 1941—42 2.JPr:n esikuntapäällikkönä ja 1.Pr:n operatiivisen osaston päällikkönä sekä vv 1942—44 JP 2:n komentajana Itä-Karjalassa ja Karjalan kannaksella.

Kadettitoverit muistavat Paavo Lammetmaan miehekkäänä, aloiterikkaana ja tarmokkaana upseerina ja kansliapäällikkönä.

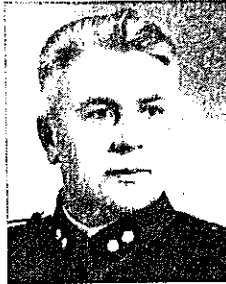
Constantem decorat honor!

Kapteeni
Ahti Johannes Rönkkö
 * 24. 6. 1907
 † 12. 9. 1962
 Kadetti n:o 1082
 16. kurssi

Kapteeni
Johan Gunnar Salvén
 * 15. 6. 1916
 † 29. 9. 1962
 Kadetti n:o 335
 14. me kurssi

Everstiluutnantti
Eino Johannes Torttila
 * 3. 1. 1907
 † 11. 10. 1962
 Kadetti n:o 1140
 16. kurssi

Yliluutnantti
Hannu Tapani Takkinen
 * 15. 1. 1933
 † 6. 12. 1962
 Kadetti n:o 3649
 41. kurssi

Majuri
Arnold Aleksander
Hallonblad
 * 29. 1. 1907
 † 13. 12. 1962
 Kadetti n:o 577
 10. kurssi

Everstiluutnantti
Niilo Matti Nevasaari
 * 25. 2. 1902
 † 13. 1. 1963
 Kadetti n:o 200
 4. kurssi

Kapteeni
Fritz Hjalmar Forsell
 * 28. 6. 1904
 † 14. 1. 1963
 Kadetti n:o 491
 8. kurssi

Everstiluutnantti
Atte Erhard Ilva
 * 15. 9. 1901
 † 21. 2. 1963
 Kadetti n:o 368
 6. kurssi

Majuri
Aulis Juhani Pohjankoski
 * 6. 11. 1916
 † 22. 2. 1963
 Kadetti n:o 2114
 25. kurssi

Komentajakapteeni
Kaarlo Emil Pakkala
 * 29. 1. 1907
 † 27. 2. 1963
 Kadetti n:o 109
 6. me kurssi

Everstiluutnantti
Kaarlo Antero Suurkari
 * 10. 6. 1907
 † 27. 2. 1963
 Kadetti n:o 990
 15. kurssi

Majuri Kalevi Kuusela

Miten maamme sotaväki eri aikoina on muodostettu

Kuten jokainen "syynissä" mukana ollut tietää, tapahtuu palvelukseen ottaminen vanhojen perinteiden hengessä ja voimassa olevan asevelvollisuuslain mukaisesti. Näin ei ole kuitenkaan aina maassamme tapahtunut, vaan monet seikat, kuten varallisuus, sääty, pakko, värväys tai pestaus ovat sanelleet ottoperusteet.

Onkin ilmeisesti paikallaan, etenkin nuoremalle upseeripolvelle palauttaa mieliin, miten Suomen mies vuosisatojen vaihtuessa on palvelukseen otettu.

SOTAVÄKEEN OTTO ENNEN V 1881

Vanha ja keskiaika

Muinaisina aikoina oli Suomessa jokainen vapaa mies sotilas. Vasta Ruotsi-Suomen valtakunnassa alkoi varsinainen sotaväenotto. Se tapahtui joko pää- tai taloluvun mukaan ja näin saatiin kokoon jalkaväkeä ja rannikolla laivaväkeä.

Ratsuväkeä saatiin vasta Mauno Ladonlukon v 1280 antamalla rälssisäädöksellä, joka takasi verovapauden ratsain sotapalvelusta suorittaville talonpojille.

Kustaa Vaasan ja hänen poikiensa käymiin sotiin tarvittiin paljon miehiä. Niinpä ottomääriä lisättiin, mutta otot suoritettiin epätasaisesti ja kohtuuttomasti. Min 1559 koko valtakunnan sotajoukon vahvuus oli jo 15 000 miestä. Vv 1630—47 oli yksin Suomessa aseissa 16 000 sotilasta.

Vuosien 1682—83 valtiopäivillä määrättiin, että maata omistavien oli suhteessa omistamaansa maa-alaan asetettava ja jatkuvasti ylläpidettävä jalkamiehiä. Tämä ns ruotujakolaitos toteutettiin miltei koko valtakunnassa ja se edellytti, että jokaisen maakunnan oli asetettava yksi 1000—1200 miehen vahvuinen jalkaväkirykmentti. Talot jaettiin ruotuihin, jotka sitten pestasivat sotamiehen, maksoivat tälle palkan ja antoivat sotilastorpan asuttavaksi valtion hankkiessa puvun ja aseet. Rusthollitalot taas ylläpitivät miehen ratsuineen ja varustuksineen.

Upseeristo asui kuninkaan virkataloissa ruotualueensa keskellä.

Pohjan sodan aika

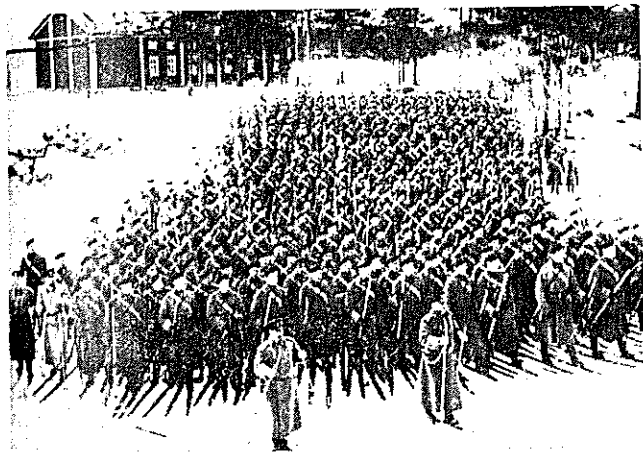
Suuren Pohjan sodan aikana vv 1700—1721 ei ruotumiehiä riittänyt suojaamaan kotimaata, ne kun vietiin ulkomaisiin sotiin. Niinpä piti ruotuja lisätä ja värvätä muutakin sotaväkeä. Pohjan sodan aikana Suomesta asetettiin sotajoukkoihin noin 60 000 miestä, joista tuhoutui noin 50 000. Ruotusotaväki tuli valtiolle ja kansalaisille kalliiksi eikä otto ollut oikeudenmukaista. Rälssietuoikeudet aiheuttivat katkeruutta sotaväenotossa.

Suomi Venäjän vallan alaisena

Suomen jouduttua Venäjän vallan alle pidettiin ruotuväki aluksi hajalla, vaikka sotalaitoksen pe-

4. Oulun Tarkk'ampujapataljoonaa paluumatkalla taisteluharjoituksesta. Valokuvattu Kajaanin tullin ulkopuolella 6. 8. 1892.

4. Oulun Tarkk'ampujapataljoonaa hiihtoharjoituksissa rautatiesillan pohjoispuolisessa maastossa.

Komppania 7. Hämeenlinnan Tarkk'ampujapataljoonaa pistintaisteluharjoituksissa kasarminsa pihalla. Kuva 1890-luvulta.

rusteet luvattiin Porvoon valtiopäivillä pysyttää entisellään.

Ranskan ja Venäjän sodan johdosta keisari kuitenkin määräsi perustamaan värväämäillä kolme jalkaväkirykmenttiä, joissa kussakin oli kaksi 600 miehen pataljoonaa. V 1826 nämä rykmentit muutettiin tarkk'ampujapataljooniksi. Itämaisen sodan aikana oli Suomessa aseissa ruotujoukkoja ja värvättyjä yhteensä n 9 000 miestä. V 1868 annetulla käskyllä hajoitettiin kaikki ruotupataljoonat.

Yleinen asevelvollisuus

V 1871 julistettiin asetus sotalaitoksen uudelleen järjestämiseksi, mutta asian käsittely kesti sekä kotimaisten että hallitsijapiirien erimielisyyksien vuoksi useita vuosia. Vv 1877—78 käytyyn Turkin sotaan komennettiin Kaartin pataljoonammekin, joka menestyi taisteluissa erinomaisesti saaden kunniakaartin arvon.

Venäjällä oli jo v 1874 määrätty toimeenpantavaksi yleinen asevelvollisuus. Siitä oli luonnollisena seurauksena kysymyksen tuleminen esille vuosien 1877—78 valtiopäivillä. Asiaa oli käsitelty jo v:sta 1873 alkaen komitea, jonka esityksen pääkohta säädyille oli se, että "maanpuolustuksessa vaaditut siveelliset ja älylliset ominaisuudet voitiin parhaiten toteuttaa ainoastaan silloin, kun isänmaan puolustus oli koko kansan yhteinen asia".

Hallitus esitti, että Suomi väkilukunsa ja aineellisten varojensa mukaan perustaisi tarkk'ampujapataljoonia, jotka muodostettaisiin yleisen asevelvollisuuden perusteella. Vaikka tämän jälkeen ei enää perustettaisikaan ruotuväkeä, ei laitosta heti lakkautettaisi.

Rauhanaikaisen armeijan vahvuudeksi esitettiin 5 000 miestä ja miehet valittaisiin siihen arvan perusteella. Ne, jotka eivät joutuisi vakinaiseen väkeen, palvelisivat nostoväessä. Palvelusaika olisi 3 vuotta ja reserviläisenä 8 vuotta, jonka jälkeen he olisivat nostomiehiä 40 vuotiaaksi saakka.

V 1877 erityinen asevelvollisuusasiain valiokunta tutki hallituksen esitystä ja teki siihen eräitä lisäyksiä ja muutoksia, joista tärkeimmät olivat seuraavat:

1. §:n "valtaistuimen ja isänmaan puolustukseksi on jokainen kansalainen asevelvollinen" se esitti kuuluvaksi "valtakunnan ja isänmaan puolustukseksi jne" ja esitti lisäyksenä viimeiseen pykälään kohdan "Suomen sotaväen tarkoituksena on varjella valtaistuinta ja isänmaata sekä sen kautta vaikuttaa keisarikunnan puolustukseen". Valiokunta esitti vielä, että ne asevelvolliset, jotka eivät joudu vakinaiseen väkeen, kuuluvat reserviin viideksi vuodeksi.

Näiden ja mm ruotulaitoksen aikaisen vakanssiveron takia asevelvollisuusasia oli ajautua valtiopäivillä umpikujan ja esitys voitti vain yhden äänen enemmistöllä. Esitys lähetettiin hallitsijalle hyväksymistä varten.

Yleinen asevelvollisuuslaki hyväksytään

18. 12. 1878 hallitsija hyväksyi esityksen antamallaan julistuksella "Me Aleksander Toinen Jumalan Armosta, koko Venäjänmaan Keisari ja Itsevaltias ym ym, teemme tietäväksi, että Me Armossa olemme kelvoksineet ja vahvistaneet seuraavan Suomenmaan valtiosäätyjen hyväksymän asevelvollisuuslain Suuriruhtinasmaalle".

Sen 1 luvun johtolause määräsi, että "valtaistuimen ja isänmaan puolustukseksi on jokainen miespuolinen Suomen kansalainen asevelvollinen".

4. §:ssä sanotaan "palvelukseen kutsuttujen asevelvollisten jako vakinaisen ja reservin välille määrätään arvanheittolla".

6. § "Arvanheittoon kutsutaan kunakin vuonna ainoastaan yksi ikäluokka maan asujamista, nimittäin ne nuorukaiset, jotka sen vuoden tammikuun 1 p:nä, jona kutsunta tapahtuu ovat täyttäneet yksikolmatta vuotta."

7. § "Toistaiseksi ja siksi kuin Keisari ja Suuriruhtinas saattaa katsoa syytä olevan toisin määrätä, ovat asujamet Lapinmaan kihlakunnassa Oulun läänissä vapautetut, eikä heitä siis kutsuta arvanheittoon."

8. § "Palvelusaika sille, joka arvanheiton johdosta astuu vakinaiseen joukkoon, on kolme vuotta jonka jälkeen hän kahdeksi vuodeksi siirretään reserviin. Ne, jotka suoraan kirjoitetaan reserviin, pysyvät siinä viisi vuotta."

Asevelvollisen sotaväen valmistelut

Vihdoin oli siis päästy kansalliseen sotailoitukseen ja nyt alkoivat valmistelut sen toteuttamiseksi käytännössä. Valmistelut käsittivät kutsuntaorganisaation luomisen, kasarmien rakentamisen, eräiden lakien laatimisen, kouluttajien kouluttamisen, asehankinnat yms.

Kutsuntaorganisaatiota luodaan

Kutsuntatoimistoon valitsivat kunnat ja kappelit jäsenet. Oulun Kaiku-lehdessä oli 22. 1. 1881 mm tästä seuraavat tiedot:

"Siviilijäseneksi läänin kutsuntatoimistoon on määrätty I Toppelius.

Oulun läänin kutsuntatoimiston sotilasjäseneksi on nimitetty majuri Thuring.

Kutsuntatoimiston jäseneksi Salosten kappelista on valittu paitsi kunnallislautakunnan esimiestä I Päivärintaa, talokkaat Isak Kulju ja Juho Arola.

Yli-Kiimingiltä esimies, lukkari Huhtelin, talokkaat Matti Wesa ja M Koret sekä

Lumijoelta talokkaat Aprami Kyrö ja Kustaa Sillankorva."

Kutsuntakuulutus julkaistaan

Lehdistö ja kirkoissa papit julkaisivat kutsuntakuulutuksen huhtikuussa 1881: "Tämän huhtikuun 15 päivän ja kesäkuun 24 päivän välisenä aikana

ensi kerta toimitetaan kutsunta asevelvollisuuden täyttämisen ja arvanheitto astumista varten vakinaiseen palvelukseen tahi reserviin, kuten asevelvollisuuslain 60 § määrää. Ja marraskuun 1 päivänä pitää vakinaisen väen kokoontua tänne Ouluun, osa kenties jo muuan kuukausi ennenkin."

"Asevelvollisuus on kansallemme jotain aivan uutta ja jos mitään uutta asiaa uteliaisuudella kysytään, on se tämä. Järkevienkin miesten näkee epäilevästi pudistavan päätään, ainakin pelottaa tuo erittäin isoksi luultu verojen lisäys, puhumattakaan akoista, jotka jo ovat nähneet taivaan merkkejä, tulta ja leimausta — sodan tuloa kauheata, näkevät unta pakopirteistä, palosta, lasten ryöstöistä jne."

"Asianomaiset nuorukaiset puolestaan miettivät omiaan: mitkä uneksivat jaloa taisteloa isänmaan puolustuksesta ja jollei ajatuksen lento ylety niin pitkälle, ainakin reipasta, rattoisaa seurustelua."

"Ei ole miksikään onnettomuudeksi katsottava, kun nuorukainen täyttää 21 vuotta, astuen asevelvollisten joukkoon. Hän tulee kouluun, jossa opetetaan miehentapoja, kansalaisen hyveitä, siveyttä, lainkuuliaisuutta, urheutta, isänmaanraakkautta.

Viime valtiopäivillä pidettiin liikuttavia puheita hellistä äideistä, nämä itkivät muka, kun poikain täytyy astua arpa-astian luo, jossa määrätään, onko poika luettava vakinaiseen vaiko reserviväkeeseen.

Eiköhän sitten hellän äidin kyyneleet vuotaneet, kun heidän värvärit, houkutellen poikansa kapakkaan, juottivat tämän ottamaan sotamiespestin. Kun nk ruotuväkipataljoonat kymmeniä vuosia sitten pestattiin, kyllä silloin oli syytä surkuun.

Kun asevelvollinen ottaa arpansa, tekköön hän sen uljuudella. Pitäköön onnenaan että pääsee vakinaiseen väkeeseen, tarvitsematta vielä mennä reserviin." (Kaiku 9. 4. 1881.)

"Joka ilman kovaa tauditta tai voittamatonta estettä, joka on asianomaisesti todeksi näytetty, jää arpaheittokokouksesta pois, rangaistaan 10 jopa 100:kin markan sakolla, tai korkeintaan yhden kuukauden sakolla, jota paitsi hänet asetetaan vakinaiseen sotaväkeeseen niinkuin jos hän olisi saanut arvan." (Kaiku 16. 9. 1881.)

Kouluttajia ryhdytään kouluttamaan

V 1879 oli perustettu Helsinkiin Suomen opetustarkk'ampujakomppania alipäällystön kouluttamiseksi pataljoonille. Oppilaat valittiin vapaaehtoisuuden perusteella. Oulusta lähti sinne mm kauppakoulun oppilas E D Sten, S Holma Haukiputaalta ja talollisen poika I Tikkanen Muhoksen pitäjältä sekä puutarhurimestari H Anttila Oulun-salon kappelista.

16. 9. 1881 oli Keisarillinen Majesteetti määrännyt, että Suomen kaartin pataljoonan on perustettava wälskärin opetuslaitos v 1882 asti.

Tarkk'ampujapataljoonan kasarmialueen ratkaisu

29. 11. 1879 "kokoontuivat Oulun kaupungin valtuusmiehet lisääntyvässä määrässä valtion lyseon saliin, kasarmihuoneelle määrätyn paikan kysymistä varten kruunulle. Sanottu kasarmi asevelvollisia varten aiotaan rakentaa Koskenniskan oluttehtaan ja hautausmaan väliselle paikalle" (Kaiku-lehden mukaan). Pian päätöksen jälkeen alkoivatkin rakennustyöt kiireisesti, sillä ensimmäiset asevelvolliset saapuivat 1. 11. 81 palvelukseen.

Reservin koulutus

"Suomen sotavoimien järjestämistä varten asetettu komitea ehdottaa, että kukin lääni jaettaisiin neljään komppania-alueeseen, jolla ainakin aluksi tulisi kuulumaan 2 upseeria, 10 aliupseeria, 6 opettajaa ja korkeintansa 200 miestä. Näille kaikille tulee kruunun kustannuksella harjoitusajaksi hankittaviksi asunnot, tavarahuoneet sekä jos tarvis rakennettaviksi kyökkit ja lautaset syöntihuoneet. Mitä Oulun lääniin tulee, on järjestyskomitea kokouspaikaksi esittänyt Oulaisten, Muhoksen, Paltaniemen kirkon seudut sekä Kemlin kaupungin."

Komentokieli määrätään

30. 11. 1881 ja 22. 2. 1882 annetuilla asetuksilla maa jaettiin 8:aan reservipiiriin ja reservimiehistö 32:een reservikomppaniaan. Mm Oulun 4.pataljoonan reservipiirissä oli 13.komppania Oulaisissa, 14.komppania Oulussa ja 15.komppania Kemissä.

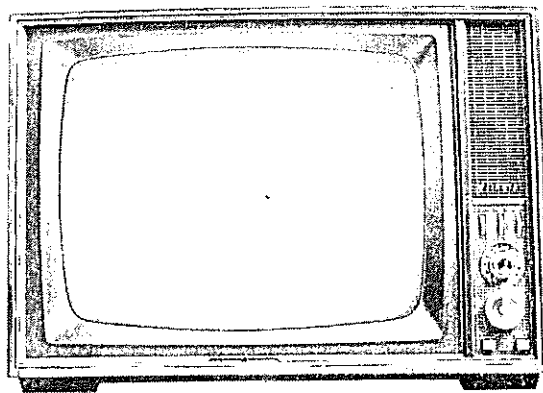
"Koska voidaan laskea, että yksi prosentti maamme asukkaista on asevelvollisuusiässä, nousee niiden luku noin 20 000:een. Varmuudella ei voida sanoa vapautettavien lukua. On kumminkin mahdollista, että tämä luku nousee 50 %, varsinkin kun luullaan, että rinnan leveyden suhteen ruumiin pituuteen nähden on laskettu kovin suureksi. Jos täten jäisi 10 000 miestä sotapalvelukseen, niin tulisi reserviin vuosittain 8 000 miestä. Koska jokaisen tulee 3 vuotena ottaa osaa harjoituksiin, tulee tämän laskun mukaan noin 25 000 miestä vuosittain kutsuttavaksi reservin 32 komppanian harjoitukseen."

Reservin paikkapäätöksestä syntyi väittelyä Kaiku-lehdessä seuraavasti:

"Jussi Liminkalainen: Mitähän maailmassa asianomaiset ovat ajatelleet esittäessään Oulun-seudun reserville Muhoksen kokous- ja harjoituspaikaksi. Niin laidalle piiriä ja eikä siellä ole tasasta maata muutamalle sadallekaan miehelle äkseeraamaan. Toista tuo olisi ollut näillä Limingan lakeuksilla ja vielä piirin keskellä.

Jussi Muhoslainen: Kaikkia häntä kuuleta! Tunnettavasti et ymmärrä sotataidosta nenääsi pitimmälle. Mitenkäs asevelvollisemme kykenisivät sotaan Turkin maalle, sen vuorille ja mäki-
löille. Niistähän aika shakki-toppareita tulisi. Ja sitäpaitsi on heillä hyvä tilaisuus Oulujoesta ruo-

Miksi LOEWE OPTA ansaitsee tohtorin- hattunsa

LOEWE OPTA

elektroniikan tohtori

V. 1933 maailman ENSIMMÄINEN julkisesti esitelty elektroninen televisio — LOEWE OPTA! V. 1963 mallisto, jonka JOKAINEN vastaanotin on tehokas myös LIEVEALUEILLA. Iskkestävä, heijastamaton PANORAMAKUVAPUTKI — sävykäs ja selkeä LOEWE OPTA-kuva. Näppäin JUOVALLISTA/JUOVATONTA kuvaa varten — katseleminen ILO läheltä ja kaukaa. Ensimmäinen eilen, ensimmäinen tänään. Sellainen on LOEWE OPTA. Siksi ei ole ihme, että LOEWE OPTA ansaitsee tohtorinhattunsa.

LOEWE OPTA — 40-vuotta urauurtavaa radio- ja televisiotekniikkaa!

Maahantuojat:

IDMAN

kansa parannukseksi "merihaukia" pyydellä ja tottuvathan siinä vielä Tonavan yli menoonkin."

26. 2. 1881 Östra Finland tietää kertoa, että Suomen sotaväen komennuskieleksi olisi Pietarissa määrätty Wenäjänkieli.

Morgonbladet kertoo, "että Senaatissa on ollut vähemmistö, joka on äänestänyt sitä vastaan, että Suomenkieli tulisi kansallisen sotaväkemme komennuskieleksi".

"Muukalainen kenraalikuvernööri on puolustanut Suomenkieltä, mutta muutamat maamme omista hallitusmiehistä ovat sitä vastustaneet."

KANSALLISEN SOTALAITOKSEMME ENSIMMÄISTEN ASEVELVOLLISTEN KUTSUNTA, ARVANHEITTO JA PALVELUKSEEN MÄÄRÄÄMINEN OULUN PATALJOONAAN JA KAARTIN PATALJOONAAN 1. 11. 81

Kutsunanalaiusten luettelointi suoritettiin kirkollisten viranomaisten ja Oulun läänin kutsuntatoimiston toimesta keväällä ja kesällä 1881. Tästä em Kaiku-lehti kertoo seuraavaa:

"Henkipanokin se on tällä viikolla. On kuulutettu, että kustakin perhekunnasta pitää joko itse eli asiamiehen kautta olla antamassa perheensä ylös, ja ne nuorukaiset, jotka ennen ensimmäistä tulevaa tammikuuta täyttävät 21 vuotta merkittään kirjoin arvanheittoon kutsuntaa varten."

"Mä oon räknännyt, että meidän Paavokin sinne joutuu. Ja kun olen hopottanut Paavolle, että nyt ensinnäkin mennä rovastin puheille, eikö se osaasi mitään tuumaa pelastukseen — eihän siinä tarvitseisi kun muutaman 'lumeron vähän muuttaisi'."

"Joku lausui kaikessa yksinkertaisuudessaan kadulla tänään 'no kuuluisihan sitä sotamiesten ottamisesta sakolla pääsevän vapaaksi, tekemällä vähäsen pahaa'."

Kirjoittaja päättää keskustelun seuraavasti:

"Niin, mutta tämmöisestä on varottava puhumasta, sillä semmoisesta aikomisesta ja itse teosta on säädetty jo asevelvollisuuslaissa, että houkutelija ja houkuteltu rangaistaan ankarasti."

Asevelvolliset kutsuttiin "syyniin" ja arvannostoon kutsunta-alueittain, joita Oulun läänissä oli 6, käsittäen 47 arvanheittoaluetta.

Läänintoimisto julkaisi 5. 9. 1881 "ilmoituksen siitä asevelvollisten lukumäärästä, joka 1881 vuoden kutsunnan jaon tapahduttua tulee Oulun läänin arvanheittoalueista käskettäväksi vakinaiseen palvelukseen sekä niistä sotajoukoista, joihin he asetetaan".

Ilmoituksen allekirjoitti läänintoimiston puolesta läänin kuvernööri Konst Hilden ja varmensi Johan Tegström.

Ilmoitus oli kuulutettava kirkossa ja oli julki naulattava kuntatupaan tahi raastupaan tahi muuhun sopivaan paikkaan.

Ilmoituksen mukaan Oulun läänistä oli otettava 224 sotamiestä, joista 206 4. Pataljoonaan ja 18

Kaartin pataljoonaan. Mainittakoon, että koko läänin väkiluku oli tuolloin 2091, joista miehiä oli n 1000. Ottoprosentti vakinaiseen väkeen oli siis n 22 %.

Kutsunnat 4. arvanheittoalueessa

Oulun kaupungista oli kutsunnassa yhteensä 119 asevelvollista, joista 25 oli kelpaamattomia vakinaiseen palvelukseen.

4. arvanheittoalueessa, joka käsitti Iin, Kuivaniemen, Haukiputaan, Kiimingin, Yli-Kiimingin, Limingan, Kempeleen, Lumijoen, Temmeksen, Tyrnävän, Muhoksen, Utajärven, Oulujoen, Oulun ja Salon kunnat sekä kappelit, oli kutsuttujen määrä 451. Kutsunnasta jäi pois 2 häpeällisestä rikoksesta tuomittuna ja 1 kuollut, joten kutsuttavien todellinen luku oli 448. Kutsunnassa oli itse saapunutta 367, asiamiehen kautta 7, saapumatta jäi syyttä 1, syyn tähden 11 sekä ilman esettä oli poissa 62.

Arvanheittotoimitus

Kun sitten katsastus ja arvanheitto tapahtui, kertovat tilastot siitä seuraavaa:

Katsastettiin 369 nuorukaista, todistuksen perusteella 2 ja tarkastamatta jäi 79.

Kelpaamattomaksi sotapalvelukseen eli "ruunun raakiksi" kuten sanonta kuului jäi näön takia 22, kuulon takia 5, luurakenteen takia 13 sekä muiden syiden perusteella 48. Mielenvikaisia oli 1.

Hyväksytyistä 264 nuoresta oli alle 5 jalan ja 1 kalutuuman 7 miestä.

Toivomuksia palvelusajan tai muun asian vuoksi esitti 64 ja vapaaehtoisiksi Kaartin pataljoonaan ilmoittautui 9.

Kutsunnassa hyväksytyjen määristä ja jaottelusta

Nämä seikat ilmenevät v 1881:n kutsuntaluettelosta, jossa on mm seuraavia tietoja:

Arvanheittoalueen n:o, kutsutun arpanumero, suku- eli liikanimi, uskontunnustus, maine, luku- ja kirjoitustaito, pituus jalkaa ja kalutuumaa, vahvistetut helpoitukset, ulosotettu arpa ja ha- luavaisuus Kaartin pataljoonaan.

Kutsuttujen keskimääräinen pituus oli 4. arvannostoalueessa 5 jalkaa ja 4 kalutuumaa.

Oulun-Salosta, joka kuului 4. arvanheittoalueeseen, käskettiin vakinaiseen palvelukseen 4 asevelvollista, mm Heikki Kurtti, torppari Juho Pekka Kurtin poika, Aappo Wikstedt, torpparilesken Anna W:n poika.

Oulun kaupungista, jossa oli syynissä 119 oli kelpaamattomia 25 eri syiden, ammatin, pituuden, perheolojen, opintojen jms takia. Kutsuntaluettelossa ilmoitetuista oli 1 karannut, 1 mennyt Amerikkaan, 9 oli esteettä pois ja 6:n osoite oli epäselvä.

Jos lähemmin tarkastelemme 4:ttä kutsunta- aluetta, johon kuuluivat Iin ja Kuivaniemen kunnat, Haukiputaan kunta, Kiimingin pitäjä ja Yli-

Kiimingin kappeli, Limingan pitäjä ja Kempeleen kappeli, Lumijoen kunta, Temmeksen, Tyrnävän ja Hailuodon kunnat, Utajärvi, Oulujoen ja Salon kunnat sekä Oulun kaupungin kunta, todetaan, että vakinaiseen väkeen oli asetettava 49, joista 1 Kaartin pataljoonaan. Koko läänin vastaavat luvut olivat 206 ja 18.

Lykkäyksen ja vapautuksen sai 42 (181). Syynä olivat perheolot ja taloudelliset asiat.

"Ne virat, joiden haltijat, vaikka reserviin kuuluvat, vapautetaan vakinaisen palveluksen toimituksesta

- pormestari ja järjestysmies
- poliisimestari ja -komisarjukset
- kruunun nimismiehet
- virkamiehet sotakomisariatista
- päälliköt, perämiehet ja koneenkäyttäjät tulilailoilla
- vakinaisella vuosipalkalla palvelevat luotsioltermannit ja perämiehet majakkalailoilta, luotsit ja luotsioppilaat
- tulimajakkan majakkamestarit sekä majakkalivurit
- vakinaisella vuosipalkalla palvelevat virkamiehet ja palvelijat valtion rautateitten liikenne-, rata- ja koneosastoissa."

Vakinaiseen palvelukseen kutsutut palvelivat 3 vuotta, kansakoulun käyneet 2 vuotta, keskikoulun tai seminaarin käyneet 1½ ja ylioppilaat 1 vuoden.

Oulun kutsunta-alueen asevelvolliset palvelivat kaikki 3 vuotta, koska koulunkäyneitä ei ollut.

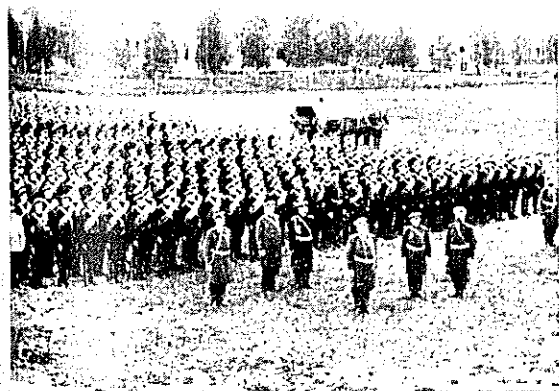
Tilasto näet osoittaa, että kutsutuista oli 35 ainoastaan lukutaitoisia ja 14 sekä luku- että kirjoitustaitoisia (R 97 ja 26).

Hyväksytyistä kutsuttiin reserviin

Harjoitusvelvollisia 42 (191)

Vapaat harjoitusvelvollisuudesta 5 (13)

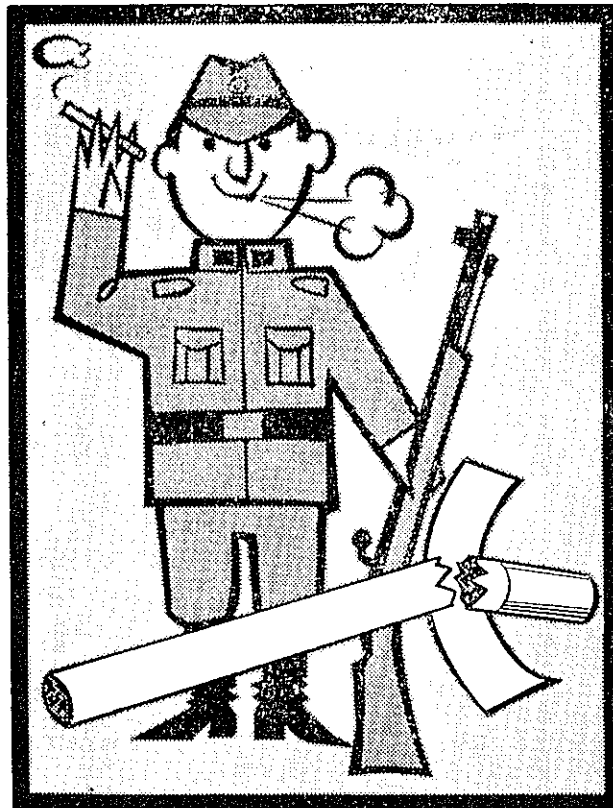
Harjoitusvelvolliset ilman arpaa 179 (861).

Vapaaherra G Ramsay tarkastaa viimeistä kertaa 4. Oulun Tarkk'ampujapataljoonaa v 1901.

**TEIPPI
JOKA
TEPSII**

nimenomaan

Sellotape

Sellotape on tavallista teippiä parempi — se on lasinkirkas, sitkeänluja, aito sellofaniteippi.

Sellotape ei katkeile rullalta vedettäessä.

Sellotape tarttuu tasaisesti ja lujasti.

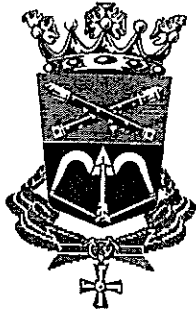
Sellotape on suuri teippinimi kautta maailman. — Muistakaa siis Tekin se oikea selloteippi — Sellotape.

PAPERITUOTE

O S A K E Y H T I Ö

VALKEAKOSKI

Mikkeli varuskunta- kaupunkina

Kaupunki 125-vuotias 7. 3. 1963

Mikkeliin ja sen ympäristöön liittyy runsaasti pitkäaikaisia sotilasperinteitä. Lähes kaikki vanhat kartanot kaupungissa ja ympäristöpitäjissä ovat olleet sotilasvirkataloja tai Ruotsin vallan aikaisissa joukko-osastoissa palvelleitten upseerien omistamia. Kartanoja ovat asuttaneet Suomen historiaan liittyvät sotilassuvut kuten Sprengporten, Sandels, Fieandt, Ehrnrooth, Furumarck, Jägerhorn, Tigerstedt, Tavaststjerna, Rehbinder, Törne, Tandefelt, jotka taisteluissa kunnostautuneina oli ajan tavan mukaan korotettu sotilasaateliin.

30-vuotisen sodan aikana 1626 perustettu Savon Rykmentti käytti silloista Mikkelin kirkonkylää keskuspaikkanaan. Samoin 1770 perustettu Savon Jääkärirykmentti piti Mikkelin kirkonkylässä harjoituskokouksensa ja tarkastustilaisuutensa. Kun Savossa olleista joukoista muodostui 1775 Savon Prikaati, Mikkelin kirkonkylästä tuli senkin hallinto-, huolto- ja harjoituskeskus. Prikaatin vuotuisten harjoitusten lisäksi upseerit pitivät harjoituskokouksia ja -kursseja, jotka saattoivat kestää kuukaudenkin. Harjoitusjoukkoja varten kirkonkylään rakennettiin puisia parakkeja. Prikaatin ammuskellarit sijaitsivat kaupungin nykyisen urheilupuiston tienoilla ja ampumarata oli nykyisen Rouhialankadun pohjoispään paikkeilla. Varsinainen harjoituskenttä "Mikkelin plaani" ulottui Kirkkopuistosta eteläsuuntaan aina Porrassalmenkadun ja Ristiinantien liittymäkohtaan saakka.

Savolaisista joukoista kehittyi valiojoukko-osastoja. Savon Prikaati joutui "Kustaan sodassa" 1788—90 useissa taisteluissa näyttämään kuntoaan. Sodan maineikkain oli niistä kesäkuun 12—13 p:nä 1789 käyty Porrassalmen taistelu, jossa Mikkelin kirkonkylään marssivan ylivoimaltaan lähes 10-kertaisen venäläisjoukon eteneminen katkaistiin. — Suomen sodan alkaessa helmikuun 21. p:nä 1808 oli Savon Prikaati eli 3. Prikaati pääosaltaan koossa Mikkelissä.

Mikkelin Ruotuväkipataljoona

Itämaisen sodan alettua jättivät eräät suomalaiset kesäkuun 5. p:nä 1854 keisari-suuriruhtinaalle anomuksen, jossa pyydettiin suomalaisten puolustusjoukkojen perustamista, että "se olisi ituna korkeamman sotilasluokan jälleensyntymiseen sekä herättäisi maassa ylevän sotilashengen ja kehittäisi halua hyvään järjestykseen". Keisarin manifestin perusteella muodostettiin mm. Mikkelin Ruotuväkipataljoona, joka päällikkönsä everiluutnantti G Tavaststjerneran johdolla kokoontui ensimmäiseen harjoitukseensa Mikkelissä lokakuun 16. p:nä 1867.

Mikkelin Tarkk'ampujapataljoona

Aika oli kypsytännyt kansalaiset hyväksymään yleisen asevelvollisuuden. Joulukuun 18. p:nä 1878 säädetyin asevelvollisuuslain mukaan maahamme perustettiin kahdeksan tarkk'ampujapataljoonaa. Niistä kuudes oli Mikkelin Tarkk'ampujapataljoona. Kaupunki lahjoitti 1879 sille varuskunta-

alueeksi 25 tynnörinalaa maata, josta 7 tynnörin-alaa oli tarkoitettu rakennustonteiksi ja 25 tynnörinalaa harjoituskentäksi. Rakennustyöt aloitettiin välittömästi. Ensimmäiset alokkeat voitiin si-joittaa uusiin kasarmeihin marraskuun 1. pnä 1881. Pataljoona käsitti neljä komppaniaa, joista jokaisella oli oma kasarmirakennuksensa. — Ne ovat vieläkin käytössä ja sijaitsevat nykyisen Tykkipuiston halki johtavan tien kummallakin puolella. — Pataljoonan miehistö oli miltei yksinomaan savolaisia. Vahvuus oli suurimmillaan vuonna 1881, jolloin pataljoonassa oli 20 upseeria ja 530 aliupseeria sekä miestä. Suomen kansallisen sotaväen hajotusmääräyksen jälkeen pataljoona kokoontui viimeiseen katselmukseensa lokakuun 13. pnä 1901.

Mikkelin venäläinen varuskunta

Itämaisen sodan eli Krimin sodan aikana Mikkelin oli siirretty kasakkakomennuskunta. Kaupunki rakennutti sille 1859 kasarmirakennuksen. — Rakennus on nykyinen poliisilaitoksen talo Vilhonkadun ja Maaherrankadun risteyksessä. — Kasarmissa majaili 24 kasakkaa kapteeninsa ja vääpelinä johdolla. Kasakoitten tehtävänä oli mm järjestyksenpito, vartiointi ja vanginkuljetukset. Kasakat lähtivät Mikkelistä syksyllä 1881 ensimmäisten asevelvollisten saapuessa Mikkelin Tarkk'ampujapataljoonan. Kasakkakasarmi oli myöhemmin venäläisen kuularuiskukomppanian-kin kasarmina.

Varsinaiseksi venäläiseksi varuskuntakaupungiksi Mikkelin tuli 1902, jolloin venäläinen joukko-osasto 5. Suomenmaalainen Tarkk'ampujarykmentti saapui Mikkelin varuskuntaan. Ko. rykmentti lähti syksyllä 1914 Venäjän länsirintamalle. — Tältä ajalta oli peräisin varuskunta-alueella sijainnut kreikkalaiskatolinen kirkko, joka oli venäläisin lahjoitusrahoilla rakennettu 1909 varuskuntakirkoksi. Se purettiin 1959. — Ensimmäisen maailmansodan aikana oli Mikkelin varuskuntaan sijoitettu venäläisiä joukko-osastoja, jotka täydentämistä ja toipumista varten viipyivät Mikkelissä milloin lyhyemmän, milloin pitemmän ajan.

Mikkeli Päämajakaupunkina

Vapaussodan aikana tuli Mikkelistä valkoisten joukkojen kokoamis- ja koulutuspaikka. Kaupunkiin oli myös sijoitettu monia päämajan osastoja ja laitoksia mm. sotavänrikikoulu, konekiväärikoulu ja kenttälennätinkoulu.

Vapaussodan jälkeen sijoitettiin Mikkelin varuskuntaan Polkupyöräpataljoona 3. (PPP 3), Ratsastava Patteri, 3.Divisioonan esikunta ja Mikkelin sotilaspiirin esikunta. Keväällä 1936 PPP 3:n nimi muutettiin Jääkäripataljoona 3:ksi.

Päämajakaupunkina Mikkelin on ollut kaikissa kolmessa viimeksi käydyssä sodassa. Vapaussodan aikana 1918 sijaitti kenraali Mannerheimin esikunta Mikkelin kaupungintalon suojissa. Talvisodan alkaessa perustettiin ylipäällikön päämaja toistamiseen Mikkelin. Silloin ja myöhemmin jat-

kosodan aikana se toimi kaupungin keskuskansakoulussa. Muistoksi ajasta kaupunki on saanut vaakunansa yläkenttään marsalkan sauvat 1942 ja vapaudenristin 1944.

Jatkosodan päätyttyä ja reserviläisten tultua kotiutetuksi määrättiin marraskuussa 1944 Jalkaväkirykmentti 7:n sijoituspaikaksi Mikkelin varuskunta. Koska osa kasarmeista oli silloin vielä päämajan käytössä, voitiin vain I pataljoona sijoittaa Mikkelin. Rykmentin esikunta ja erilliset yksiköt siirrettiin Mikkelin 1945. Vasta keväällä 1948 JR 7 oli kokonaisuudessaan Mikkelissä. Syksyllä 1952 JR 7:stä muodostettiin 6.Prikaati.

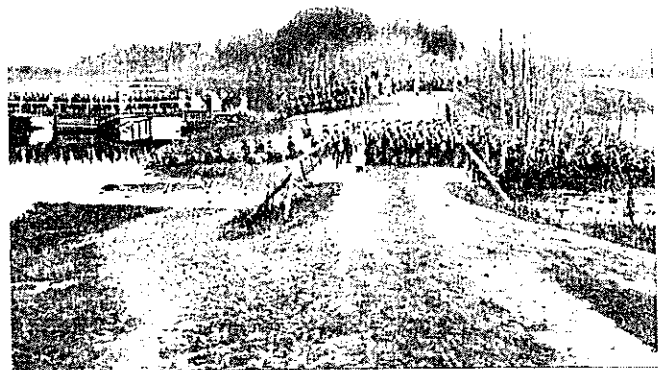
Savon Prikaati

Vuoden 1957 alusta lähtien maamme joukko-osastot saivat jälleen maakunnalliset nimensä, jollaisia suomalaisilla joukko-osastoilla oli ollut vuosisatojen halki. 6.Prikaati sai tällöin nimekseen Savon Prikaati. Samalla se sai vaalittavakseen Ruotsi—Suomen aikaisen Kuninkaallisen Savon Jalkaväkirykmentin ja talvisotaa edeltäneen Savon Jääkäirykmentin perinteet, lipun ja kunniamarssin. Lipuksi luovutettiin entisen Savon Jääkäirykmentin lippu, kunniamarssiksi vahvistettiin Emil Genetzin "Terve Suomi maa" ja vuosipäiväksi määrättiin Porrassalmen taistelun voitonpäivä kesäkuun kolmastoista. Perinne-esineinä prikaatilla on omistuksessaan Savon Jääkäirykmentin vihreä messukasukka sekä 1936 saamansa jäljennös Kuninkaallisen Savon Jääkäirykmentin ehtoolliskalustosta vuodelta 1806 (Alkuperäinen on Ruotsissa Kristianstadiin sijoitetun pohjoiskoonealaisen jalkaväkirykmentin hallussa, koska Döbeln oli ollut myös em. rykmentin komentaja.)

Savon Prikaati on Mikkelissä majoitettu Mikkelin Tarkk'ampujapataljoonaa varten 1879—81 rakennetulle varuskunta-alueelle, venäläisten ennen ensimmäistä maailmansotaa rakentamiin kasarmeihin ja kahteen 1954 valmistuneeseen kasarmiin sekä 4 km kaupungin keskustasta olevalle Karkialammen uudelle 1958 käyttöön otetulle kasarmialueelle.

LV

6. Mikkelin Tarkk'ampujapataljoonaa taisteluharjoituksessa Porrassalmella. Kuva 1890-luvulta.

Majuri

E. A. Rosenquist

Kadetti n:o 555

Meidän aikaan

Kymmenes kadettikurssi
1927—29

Lokakuun 6. päivänä 1927 saapui Munkkiniemen Kadettikoulun päivystävän Herra Vanhemman Kadetin toimistoon varsin sekavin tuntein 83 nuorta miestä, jotka olivat päättäneet kadettikasvatuksen ja upseerikoulutuksen kautta päästä suomalaisiksi upseereiksi. Nyt jälkeinpäin asiaa ajatellen sopi sanonta ”simppujen saastainen lauma” varsin hyvin tähän epähomogeeniseen miesten ryhmään. Kadettinumerot saatiin 553:sta 635:een. Ja olkaimiin saatiin isänmaan toivon — nousevan auringon — merkit ja vaihdettiin ensimmäiset haparoivat, tulevaa voimakasta kurssihenkeä sinetöivät kädenpuristukset.

Aikanaan oli esittely joukkueittain koulutusupseereille, joukkueen johtajille ja kadettikomppanian päällikölle. Näitä herroja, jotka sitten kurssin aikana olivat kiusanamme, olivat luutnantti Roschier, tykistölinjan johtaja, jolla oli apulaisinaan mm luutnantti Niemi ja vänrikki Kettunen, olympiamiehemme viisiottelussa. Jalkaväkipuolelta muistamme luutnantti Laaksosen (sittemmin Larjo), luutnantti Pietiläisen valtavan korkeine kauluksineen mallia 22, luutnantti Rosendahlin, jolla oli kaunis morsian sekä luutnantti Jahnuksaisen. Lisäksi muistamme vänrikki Suden, nykyään eversti, terävänä kurin istuttajana.

Pioneerilinjalla oli ikimustettava Illu Rytönen, jonka ajatukset aina kulkivat rivistöisiltä myöten. Hän innosti kadetti n:o 596 Heinämaata kirjoittamaan laulun ”Koriaa-Koriaa, siellä ilmaakin oon parempaa”, jota sitten pioneeritöiden aikana laulettiin Pääskylahdessa kesäleirillä. Pioneerioopin opetus oli kuten kadetti n:o 606 Lapinleimu sanoi ”sakramentin antoa tietämättömille”.

Alussa oli komppanianpäällikkönä kapteeni Hylander (sittemmin Haanterä). Hän oli juuri tullut sotakorkeakoulusta, hän oli harvasanainen ja hänestä vitsiniekka sanoi, ettei hän koskaan olisi voinut kiihoittaa kansaa ja kuitenkin hän opetti suullista esitystaitoa. Haanterän seuraaja oli kapteeni Torsti Kotilainen. Hän oli savolainen ja osasi puhumisen taidon. Erimielisyyksiä oli aika paljon, varsinkin vanhemman kurssin aikana, jolloin kurssi jopa ihan uudenaikaiseen tyyliin yksimielisesti jätti erohakemuksensa. Mutta kun Kotilainen sitten pyysi ”puhaltamaan yhteen hiileen”, rauhoittuivat mielet.

Hieman opettajistakin. Kun Heikki Nurmio, jonka piirteet Turussa oleva jääkäripatsas on saanut, istui isällisenä ja hyväntuulisena luokan edessä ja toi julki sotilaspedagogiikan salaisuuksia, oli luokassa hiirenhiljaista. Yhtä pätevä alalään oli Erkki Hannula, sotalaan opettaja. Hän tarjosi tietojaan nasevan kylmästi. Joulun 1928 alkuvuikolla oli tykistöluokalla viimeinen sotalaan tunti. Ennen tuntia kadetti n:o 576 Pesonius arveli ”Saas nähdä herkistyykö Erkki mitenkään, kun lopettaa tunnin ja päästää meidät joululomalle?” Kun kello soi, painoi Hannula kirjan kiinni, nousi ylös ja sanoi äänellä, jolla tuomari julistaa sähkötuolituomion, ”hauskaa joulua, nousekaa ylös, ulos!!” Venäjänkieltä opetti omalla tyylillään kunnioitettu vanha Sixtus Hjelmmann, jolle suomenkielen diftongit aiheuttivat yhtä paljon vaiavaa kuin kadeteille venäjän verbien taivutus. Samaa gentlemannien luokkaan kuului myös Viljo Forsell, jonka hippologian tunnit olivat kuten kadetti Lapinleimu sanoi ”syvästi viehättäviä talli-

miehen juttuja ilman jäsentelyä". Kurssi muistele vielä taitavaa sotahistorioitsijaa Joose Hannulaa suurella mielihyvällä.

Tulevien upseerien fyysisestä kunnosta huolehti jääkärikapteeni Saastamoinen, jonka saarnat suomalaisen miehen peruskunnosta pätevät vielä tänä autoilun ja ihmisen mukavuutta lisäävien keksintöjen aikana. Omalaatuista opetustaan antoi ja lossa miekkailussa italialaisyntyinen Eduardo Alajmo. Joutuipa kurssi kerran selvittämään hänen puolestaan kriittiseen pisteeseen joutuneen rakkausseikkailun.

Näkyvin hahmo oli kuitenkin, silloin kun hän työluoneensa ulkopuolella liikkui, koulun johtaja "pappa" Laatikainen, jonka hyväntuulisuus petti vain kerran. Oli kerran kadettikomppanian perjantaiharjoituksen loppuarvostelu ja junailijana oli ollut soturi ja sittemmin Mannerheimristin ritari, kadetti n:o 565 Häkkinen. Pienten tirehtöörin lausuntojen jälkeen muodosti koulun johtajan loppulausunto ylevähkön loppupisteen. "Juntta" ei katsonut voivansa yhtyä kadetti Häkkisen ratkaisuun ja esitti omansa, joka huomattavasti luotaili toisia juotoksia. Hän sanoi lopuksi "Kadetti kait ymmärtää, että näin on parempi?" Topi Häkkinen ei häkeltynyt eikä perääntynyt ja hän vastasi: "Herra Eversti, voi sitä näinkin ajatella." Salissa tuli luova tauko, kuiskauksia, silmäyksiä. "Juntta" ratkaisi kriisin sanoilla "Aivan niin, Herra vanhempi kadetti". Ja nauroi sydämellisesti.

Yleensä on sanottava, että koulutus liian vähän tähdensi itsetoimisuutta, mutta muuten oli se sen ajan syöttöopetuksen korkeata tasoa. Omia mielipiteitä ei nuoremmalla kurssilla saanut paljon olla, ne hulkuivat herrojen vanhempien kadettien kasvattavaan, vaikei aina oikeudenmukaiseen röhönauruun. Koulutuksen kohokohtana lienee ollut suurta kiitosta saanut kurssin järjestämä ja johtama taistelunäytös koulun pohjoispuolisessa maastossa, jossa muuten tänään asuu kuutisen-tuhatta helsinkiläistä kolmessakymmenessä kivitallossa. Erittäin hyvän taidon kurssi sai koulun alkuaikoina nykyisen Allergiasairaalan kohdalla olleen raitiotievaihteen kääntämisessä.

Koulutuksen miellyttävimmät ajat 10. kurssi vietti kesäleirillä Pääskylahdessa, jossa koko varusvarasto oli kurssilaisten peitteenä leirilletulopäivänä kesäkuun 7. päivänä 1927, jolloin maassa oli 5 senttiä luntia ja yöllä 6 asteen pakkanen. Liikuntakasvatus kukoisti ja sai virikettä Suomen Amsterdamin olympiakisoissa saavuttamista voitoista. Vanhanaikainen radio kovaäänisineen välitti välähdyksiä näistä riemupäivistä iltalomistaankin luopuneille ja parakissaan mukavasti loikoileville kurssilaisille. Leirikauden ainoana pilvenä oli päivystävä upseeri, joka valvoi ettei "laksin minä kesäyönä käymään" koskaan tullut määrrättyä pidemmäksi. Kesän ainoa iltalomapidennys saatiin kun Savonlinnan kasino sittyi palamaan.

Vapaa-aikojen vietto oli helppo järjestää, kun vapaata nimenomaan nuoremmalla kurssilla oli varsin vähän. Ja herrat vanhemmat tekivät parastaan vapaa-aikaongelman helpottamiseksi pitämällä erilaisin verukkein kasvattejaan koululla, milloin kirjoittamassa ensilemmestä, milloin laulamassa jääkärin morsiamesta iltalomakiellossa olevien herrojen vanhempien ilahduttamiseksi. Kun sitten pukutarkastuksen mentyä onnellisesti

oli hengästyneenä hypännyt raitiotievaunun etusillalle, oli ilta pelastettu ainakin lomalta ilmoittautumiseen saakka, sillä silloin paloi useimmiten kunnianteon laiminlyömisestä paikassa, jossa ei ollut ollut. Joskus harmitti, joskus huumori pääsi voitolle ja viekas vastaus aiheutti nimen poispyyhintää syntisten listalta.

Aatteelliset riennot aiheuttivat silloin, kuten nytkin, jonkinlaisia helpotuksia tupajynnssäyksessä tai muusta nimenomaan ajan tappamiseksi järjestetystä palveluksesta. Kadetti, joka oli varustettu edes jonkinlaisella lauluäänellä, hakeutui innolla laulunopettaja Pesolan kuoroon. Kuoronjohtaja sai tuntemattomasta syystä lempinimekseen Murha-Pesola. Ohjelmistossa oli maakuntalaulujen lisäksi hieman taiteellistakin ja kurssin juhlissa kuoro oli aina tulesa.

Koska vaatimuksena Kadettikouluun pääsyä varten ei vielä ollut ylioppilastutkinto, katsottiin ylioppilasjärjestöjen taholta herroja kadetteja hieman olan yli. Siitä huolimatta kutsuttiin kurssin edustajat — usein naisineen — osakuntien tärkeimpiin juhliin ja myös akateemisissa urheilukilpailuissa olivat kymmenennen kurssin miehet vaihtelevalla menestyksellä mukana.

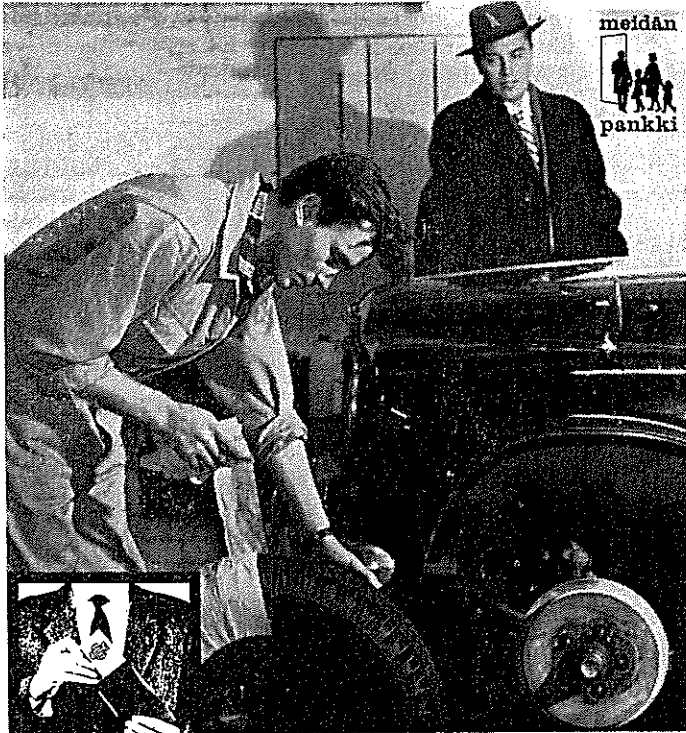
10. kurssilla oli "raskas" kasvatus tehtävä jouduttuaan vaikkakin lyhyeksi ajaksi ottamaan vastaan toisen nuoremman kurssin maaliskuulla 1929. Täten kurssin vaivana käytävillä ja maastossa oli yhteen aikaan 148 simpua. Suhteet nuorempiin olivat kasvatusopin parhaimpien periaatteiden mukaiset ja perinteellisten menojen ja muotojen jäätyä taakse, esimerkillisen toverilliset. Tämä koskee tietenkin lähinnä yhdennettätoista kurssia, jonka kanssa temmellettiin tässä sisäoppilaitoksessa yhdessä yli 7 kuukautta.

Perinnemenot olivat Anttolanmarssia myöten samantapaiset kuin edellisillä kurseilla. Rehevä oli monen herran vanhemman isällinen huumori, mutta olipa jokunen joka ei oikein ollut käsittänyt mitä sanaan "simputus" sisältyi, saaden aikaan repeytymiä muuten eheässä joukossa. Luonnekysymys.

Kymmenennen kurssin rivit eivät ole enää taaajat. Koettelemusten vuodet sekä sodanjälkeiset vuodet ovat verottaneet kurssia. Kaksikymmentäseitsemän kurssin kadettiupseeria on tuoni vienyt toveripiiristä.

Puolustuslaitoksen palveluksessa on vielä kuusi kurssin oppilasta, näistä neljä kenraalia ja kaksi everstiä. Erossa ja erilaisissa siviilielämän tehtävissä jatkaa toimintaansa vielä 50 kurssilaista, jotka kaikki upseeriksi ylentämisspäivänä toukuuun 16. päivänä 1929 kantoivat marsalkansauvaa selkärepuksaan. (Tässä tilaisuudessa 71 kymmenkurssilaista sai upseeriylennyksensä. Kurssin ikäperidentti kadetti n:o 570 Kilpeläinen ylennettiin suoraan kapteeniksi ja neljä muuta kadettia luutnantteiksi. Ilmavoimien upseereita oli joukossa 11).

Uusilla työaroilla uurastavat ovat edelleen säilyttäneet rakkautensa ja kiinnostuksensa nuoruuden päivinään valitsemaansa suomalaisen upseerin ammattiin. Niinpä kurssin toverisiteet ovatkin harvinaisen voimakkaat. Kaksi kertaa vuodessa tapaavat 10. kurssin miehet paikallisesti toisiaan, aina yhtä tuoreiden muistojen merkeissä, mutta silti valppaasti puolustuslaitoksemme kehitystä ja työtä seuraten. Kerran kadetti, aina kadettiupseeri,

palkka pankkiin-
-valvatonta
varautumista

palkka pankkiin- vaivatonta vaurastumista

Tuliterä rengas kuluneen filalle. — No, ainahan niitä joskus on uusittava. Nykypäivän autoilijalle voisi tulla suurempiakin menoja. Sitäpaitsi viisas mies hoitaa raha-asiansa siten, ettei yhden renkaan uusiminen tee kukkaraan mainittavaa lovea: hänellä on yllätysten varalta

YHDYSPANKKI

ja siellä erityinen vararahasto, joka tilivälein karttuu kuin huomaamatta. Tottumus on näissä talletusasioissakin toinen luonto.

Luja urakka

Telaketjut pientareta kyntää,
jalkavälki metsikössä ryntää,
viestimiehet pihaa kelaavat,
pioneerit siltaa purkavat...
— Sinkoo siinä hikipisarät,
vaan ei yksikään jää jälkeen
muista,
kun on jäntereissä Vaasan ruista!

VAASAN
leipää

leipäkorin
parhaiksi
paloiksi

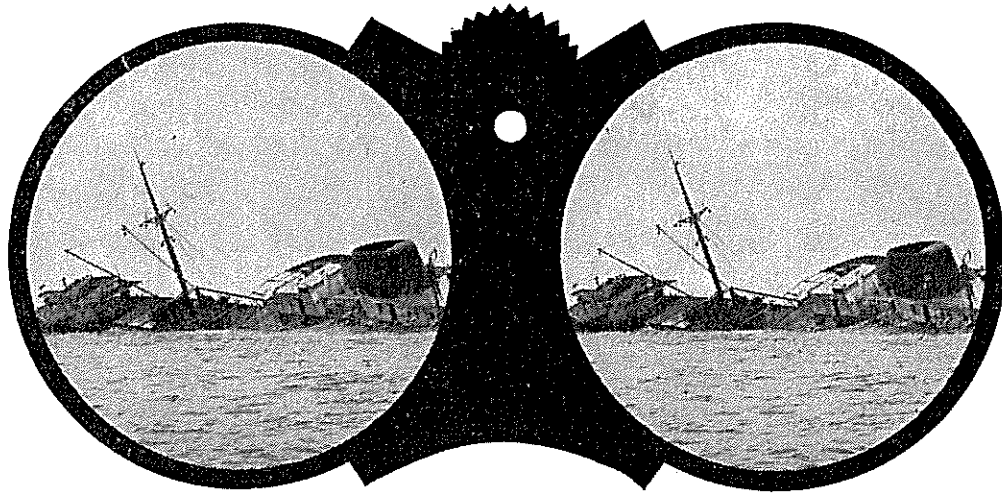
KUVASATOA

Tasavallan Presidentti Urho Kekkonen vieraili 29. 1. 1963 Kainuun sotaharjoituksessa Vuokatissa. Kuvassa Tasavallan Presidentti tarkastaa kunniakomppanian puolustusvoimain komentajan, jalkaväenkenraali S Simeliuksen ja sotaharjoituksen johtajan, kenrl T Kopran seuraamana.

Kolmentoista kenraalikuntaan kuuluvan seuraamana Tasavallan Presidentti osallistui 24. 2. 1963 Hakkapeliittahiihtoihin Tammelassa. Kuvassa kaupunginjohtaja Erik von Frenckell toivottaa presidentti Kekkosen tervetulleeksi Eerikkälän Urheilupuistoon. Taka-alalla vasemmalta kenrl A Maunula, kenrm R Kare, kenrm V Karhunen, kenrm P Halitu, jalkaväenkenraali S Simelius, kenrl A Pennanen, kenrm R Artola, kenrm M Miettinen ja kenrm O Seeve.

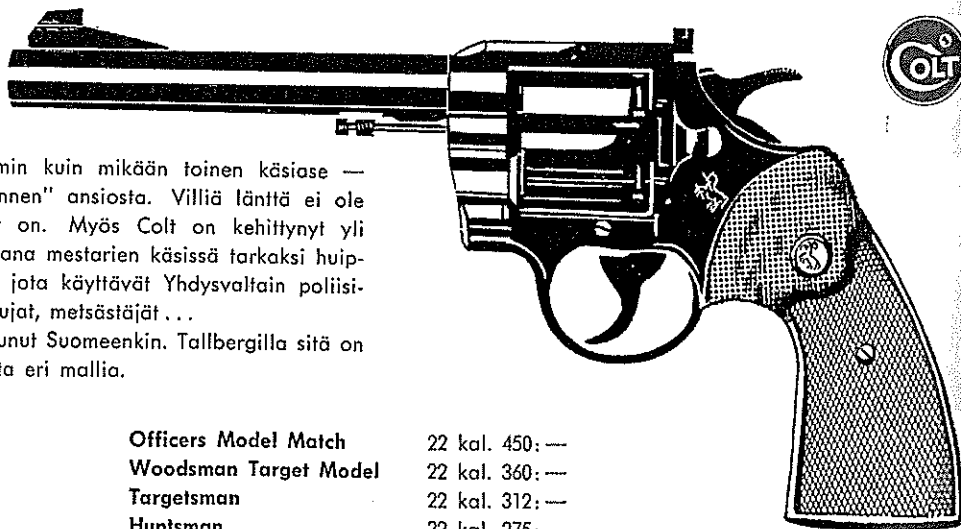

Me kaikki pyrimme parhaamme mukaan välttymään onnettomuksilta, mutta emme voi kokonaan poistaa niiden vaaraa. Mutta taloudellisen vahinkovaaran me voimme ja se meidän pitää poistaa. Juuri sitä kutsutaan kaukonäköisyydeksi, järkevyydeksi. Suomen Meri pohtii kansanne, mitkä toimenpiteet koituisivat tehokkaimmiksi ja tarkoituksenmukaisimmiksi juuri Teidän omaisuutenne turvaamisessa. Me haluamme antaa omaisuudellenne todellisen, luotettavan suojan.

Maksa vähän - turvaa paljon!
SUOMEN MERI

VANHA KUNNON COLT

tunnetaan paremmin kuin mikään toinen käsiasie — lähinnä "villin lännen" ansiosta. Villiä länttä ei ole enää, mutta Colt on. Myös Colt on kehittynyt yli sadan vuoden aikana mestarien käsissä tarkaksi huipuluokan aseeksi, jota käyttävät Yhdysvaltain poliisivoimat, kilpa-ampujat, metsästäjät...
 Nyt Colt on saapunut Suomeenkin. Tallbergilla sitä on tarjolla jopa kuutta eri mallia.

Officers Model Match	22 kal. 450:—
Woodsman Target Model	22 kal. 360:—
Targetsman	22 kal. 312:—
Huntsman	22 kal. 275:—
Woodsman Match	22 kal. 425:—
Official Police	22 kal. 370:—

JULIUS TALLBERG

Urheiluosasto - Helsinki - Aleksanterinkatu 21

Vanhan Kaaderin kronikka

Jokainen kadetti joutui aikoinaan tekemisiin kronikkakirjan kanssa. Siihen kirjoitteli päivystävä kadetti yön hiljaisina hetkinä mietteitään sen hetkisistä ajankohtaisista kysymyksistä. Ja kenellä taitoa riitti, somisti kirjoituksensa kuvin.

Kronikka-kirjoista on nähtävissä ja luettavissa monia koulun vaiheisiin ja kadettien elämään liittyviä muisteluksia ja kokemuksia. Kirjojen sivuilta heijastuivat myös useimmat tärkeimmät valtiolliset tapahtumat. Oheisena on eräs "kronikka", jonka on laatinut 5. 7. 1930 päivystävä kadetti Olavi Seeve. Hänethän tunnemme nyt kaikki kadettikunnan puheenjohtajana.

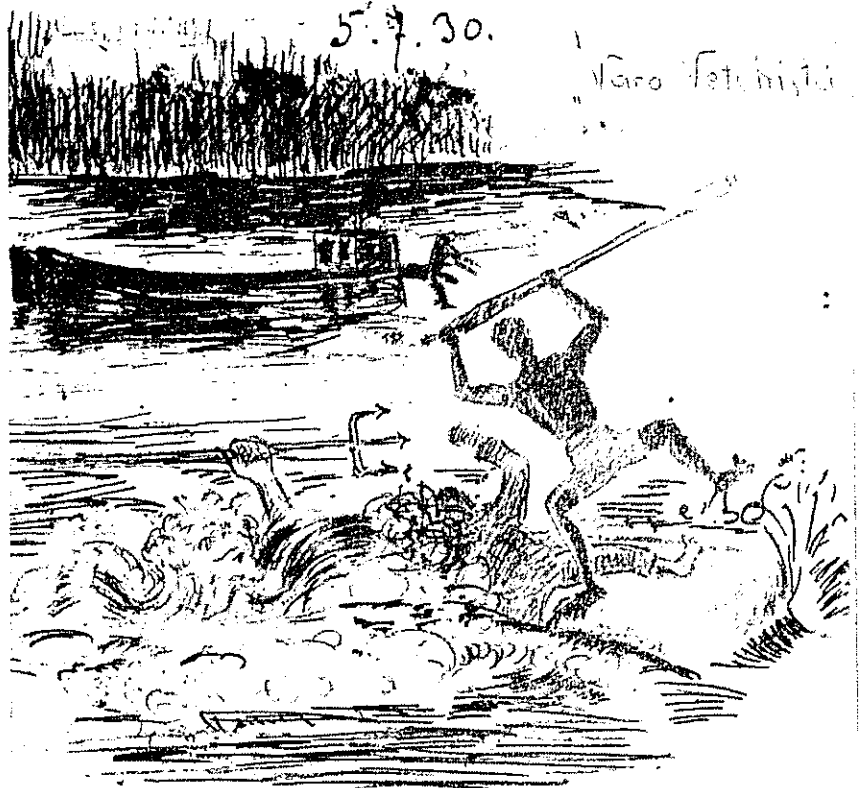
"Hetki on tullut"! kuuluu parakin käytävältä. Valkeita hahmoja liikkuu soihdut käsissään ilmoitteen vakavan hetken olevan käsissä.

On traditioitten yö. On kysymyksessä "traditioitten isän", vanhojen perinnäistapojen säilyttäjän, kurssin isän, ikäpresidenttimme kastaminen tärkeään tehtäväänsä ja asemaansa. Perinnäistapojen mukaan tapahtuu toimitus Telakkalahden rantamalla, jonne nytkin "Valittua" 4 neekeriä kantotuolissa kuljettaa. Orkesterin soittaessa hymniä, komea valkoviittainen soihtukulkue, etunäissä traditiohenkilöt: Hengellisen Ritarikunnan Suurmestari, Lotja-Paavo, Baby ynnä muut, saapuu rantaan. Kysyttäessä kurssin mielipidettä ikäpresidentin valitsemisesta, paneekin Lotja-Paavo, eripuraisuuden perikuva, vastaan. Koska kurssi ei osaa olla yksimielinen, ei "Valittu" katso voivansa jäädä lainkaan joukkoomme, vaan astuu purteensa käskien neekerien soutaa purtensa takaisin kotiseudulle, pois tästä erimielisestä joukosta. Matkalla hän varoittaa soutajaa Vete- hisestä, mutta on tuskin ehtinyt lausua sen, kun Vetehinen jo kaataakin purren ja matkaavat joutu- vat veden varaan. Hädin tuskin pelastuttuaan rannalle lupaakin "Valittu" jäädä kuitenkin jouk- koomme, koska veden voimat eivät salli hänen lähteä pois. Niinpä kruunataan hänet laakerise- peleellä ikäpresidentiksi ja neekerit kantavat hä- net leirille, missä kahvikuppien ääressä laulellen vietetään hauska hetkinen.

Tämä näytelmä toistuu vuosittain ehkä vähän erivaihteisena, mutta joka vuonna on eri ikä- presidentti, eri osanottajat ja seuraajat, mutta mi- ten monta näytelmää lienevät Telakkalahdessa lojuvat lotjat nähneet ja miten monta ne vielä tulevat näkemään, sitä emme voi mennä sano- maan. Aina ne kuitenkin muistuttavat tuleville polville menneiden polvien tavoista ja teoista.

Eläköön traditio!

Olavi Seeve
Päiv. kadetti

Rau-te

VANERIKONEITA
LASTULEVYKONEITA
RIMALEVYKONEITA
SAHAKONEITA
PUUNTYÖSTÖKONEITA

LAHDEN RAUTATEOLLISUUS OY

Lahti — Puh. 25 131

MERKKI, JOKA TUNNETAAN VIIDESSÄ MAANOSASSA

Otsikkokuva

Kadetti Martti Nikunen antamassa käskyä Kainuun sotaharjoit-
tuksessa tammikuussa.

Kadetti kurssien kuulumisia

36. Kadettikurssi 10-vuotias

4. 6. 62 tuli kuluneeksi 10 vuotta siitä kun Suomen pienin kadettikurssi, 36., valmistui vakinaisen väen upseerin virkoihin. Palvelus- ja muiden esteiden vuoksi ei kurssia saatu kokoon varsinaisena vuosipäivänä, mutta 3. 11. 62 kokoonnuttiin 10-vuotisjuhlan merkeissä Kadettikoululla Santahaminassa.

Klo 11 oli 11 kurssilaista järjestäytynyt Kadettikoulun Sankariaulaan, jossa kadettiväpeli, kapt P Jaakkola ja kapt L Sirkiä laskivat kurssin puolesta seppeleen tämän päivän kadettien vartiomalle kaatuneiden kadettiupseerien sankaritaululle. — Kiertokäynnillä kadettikerroksessa ja koulun muissa suojissa verestettiin kymmenen vuoden takaisia kadettimuistoja ja kapt K Saarenheimo koulun edustajana selvitti kurssitovereilleen koulun nykyisiä järjestelyjä, olosuhteita ja tapoja, joissa oli paljon uutta ja ihmettelemistä. Iltajuhla, jota kadettikoulun silloinen johtajamme, kenrni evp L Sotisaari kunnioitti läsnäolollaan, pidettiin Santahaminan upseerikerholla alkaen klo 19.30 ja rouvien koristaessa mukanaolollaan iltaa. Illallispyödyssä kapt S Wahl totesi puheessaan mm, että 36. kadettikurssilla

aloitti opintonsa 19 kadettia ja valmistui 13, jotka kaikki ovat elossa, vakinaisessa väessä on 10 ja evp jäseniä on 3. Mielenkiintoista oli todeta, että tämä pienin kurssi piti 10-vuotisjuhlaansa samana ajankohtana, jolloin sodan jälkeen suurin kadettikurssi oli juuri alkanut 253 kadetin voimalla. Mielihyvin voidaan katsoa upseeriuran arvostuksen parantuneen sitten sodanjälkeisten lamavuosien. Tätä asiaa valotti mielenkiintoisesti kenrni Sotisaari isänmaallisessa ja mieliinpainuvassa puheessaan.

Kadettiaikamme joukkueenjohtaja maj K Haggelberg oli lähettänyt tervehdyksensä kurssille. Samoin miellyttävänä yllätyksenä kuultiin luettua simppukurssi 37. tervehdysadressi juhliville vanhemmille.

Illallisen jälkeen siirryttiin kahvipöytään ja ilta kului toverillisen seurustelun ja tanssin merkeissä. Juhlatoimikunta ansaitsee suurkiitoksen onnistuneista järjestelyistä. Ellei viiden, niin ainakin kymmenen vuoden kuluttua kokoonnemme jälleen samoissa merkeissä suorittamaan kurssin katselmusta.

LAPUA

voittoisan ampujan

mielimerkki

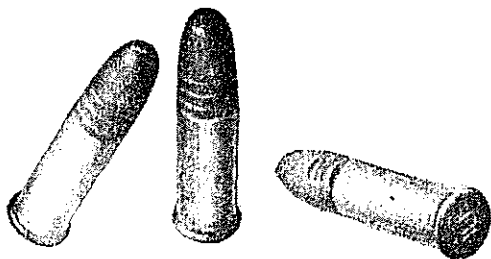
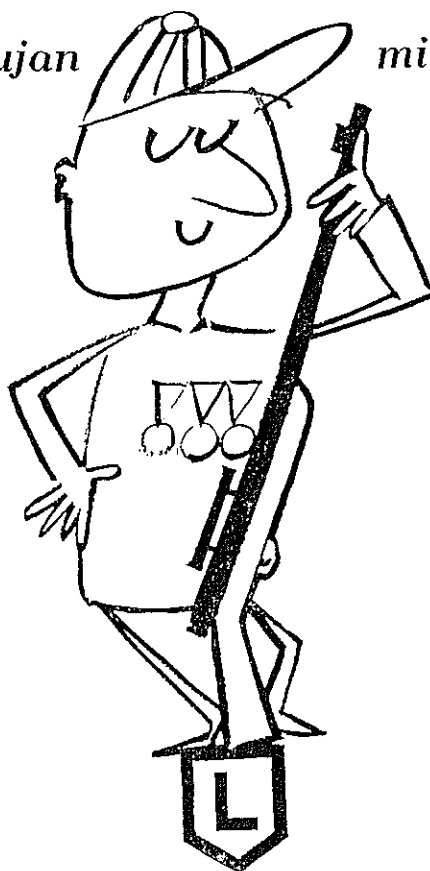
Huipputulokset ja LAPUAN patruunat kuuluvat yhteen, niin kuin kokenut ampuja tietää. LAPUAN patruunoilla on vankka suosio Suomessa sekä kansainvälinen maine, sillä niitä viedään kymmeniin maihin.

Lapuan Patruunatehtaan valmistusohjelmaan kuuluvat

Pienoiskiväärin patruunat
Pistoolin patruunat
Kiväärin patruunat
erikoisesti mainittakoon maailmankuulu tarkkuuspatruuna 7,62 x 53 R

Erilaiset metsästyspatruunat
Messinkiset haulikon hylsyt
Luodit ja hylsyt eri patruunalaatuihin

Valitkaa Tekin osuva patruuna —
LAPUAN PATRUUNA

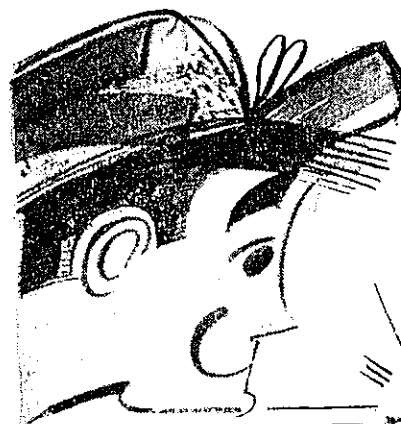
LAPUAN PATRUUNATEHDAS

LAPUA

MARIN PIIRONKI

on ikkuna marien maailmaan •
koti syttyy iloiseksi pienin keinoin •
• meiltä saa esimerkiksi tilata rullaverhon tai puukehyksisen kaihtimen kankaistamme • entä pöytäliina riemullisen säihkyvä tai tummanpuhuva jännittävä • "tortilla flat"-tunnelma ystävien ilta-palalle • kynttilä Kyyrölän ruukussa • ja kankaita, kankaita • tervetuloa tutustumiskäynnille.

F A B I A N I N K A T U 3 1

MALMI- KIVI RAHA- KIVI

Kulkekaa maastossa silmät auki. Malmikivi voi tietää Teille runsaita rahoja. Outokumpu palkitsee parhaat lohkareet.

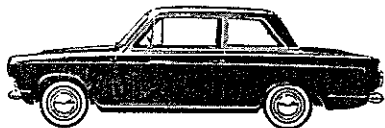

Näytteitä vastaanottavat kaikki Outokummun laitokset.

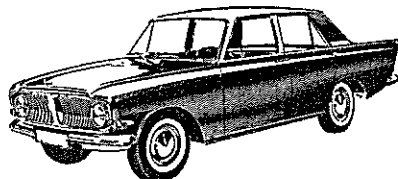
Outokumpu Oy

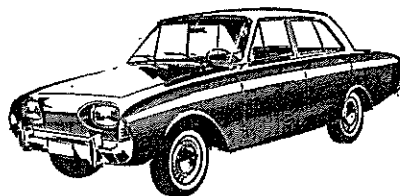
ANGLIA
STANDARD

CONSUL
CORTINA

ZEPHYR

TAUNUS
17 M SUPER

Suurvalikoimasta löytyy varmaan
pätevä ratkaisu kevään henkilöauto-
kysymykseenne.

Annamme mielihyvin tarjouksemme

Suomen Auto Oy

Viherniemenk. 9, puh. 70950

Sähköasennustyöt,

mm. Kaartin kasarmin sähköasennuk-
set suorittaa

AULANGON SÄHKÖ

Helsinki
Eerikinkatu 24
puh. 66 43 49

PERTRIX

KUIVAPARISTOJA

VARTA

Safety

AKKUJA

kaikkiin tarkoituksiin

Oy SAKO Ab

RIIHIMÄKI

Perinteitä arvostetaan sotilaiden piirissä

Pukimollamme on ollut kunnia palvella
upseereita jo yli 25 v:n ajan

Olemme pystyneet pitämään hintamme
edelleenkin kohtuullisina.

Siviili- ja Virkapukimo N. HÄKKINEN

Pikku-Rooberfinkatu 5 puh. 66 55 77

STUDIA GENERALIA-LUENTOSARJA

Helsingin Kadettiipiirin kevätohjelman käsittää luentosarjan, jonka kaksi ensimmäistä tilaisuutta on jo pidetty. Tammikuussa päätoimittaja Arvo Tuominen piti erittäin mielenkiintoisen esitelmän aiheesta "Maailma tänään" ja helmikuussa valt maisteri J Leinonen aiheesta "Autoritaarinen ja demokraattinen johtaminen", joka herätti suurta kiinnostusta.

Seuraavan tähän sarjaan kuuluvan esitelmän pitää lakiti tri Tauno Suontausta 23. 3. Kadettikunnan vuosikokouksesitelmänä aiheesta "Mitä on puolueettomuus?"

Huhtikuun 17. päivänä on vuorossa Suomen Gallup Oy:n johtaja fil maist Tauno Hellevo, joka esitelmöi ennakkotietojen mukaan erittäin mielenkiintoisesta, gallup-aineistosta kokoonpanusta aiheesta "Poliittisen käyttäytymisen tendensseistä 1950-luvulla haastattelututkimusten valossa". Tilaisuus on Katajanokalla 17. 4. klo 18.

Toukokuun kolmantena keskiviikkona jatkuu esitelmäsarja.

Sisällysluettelo

	Sivu
Kenraaliluutnantti Vilho Olavi Huhtala 60 vuotias	4
Koulutuspäällikkö Urpo Ryönänkoski: Helsingin kaupungin kunnallishallinto	5
Uudet kenraalit	11
In Memoriam	12
Majuri Kalevi Kuusela: Miten maamme sotaväki eri aikoina on muodostettu	14
Mikkeli varuskunta-kaupunkina	20
Majuri E A Rosenquist: Meidän aikaan	22
Kuvasatoa	25
Vanhan kaaderin kronikka	27
Kadettikurssien kuulumisia	28

Puolustuslaitoksen Vammaskosken Tehdas

VAMMALA

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 58

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjärj-os,
puh 625801/2231

Toimituskunta:
evl E Korpikoski (pj), majr P Ojanperä (siht),
J Valtanen, kaptt N Lappalainen, A Pajunen
ja maist U Ryönänkoski

Toimitussihteeri: kapteeni R Ahonen,
Pääsikunta, puh 625801/2445

Ilmoitukset: ltn V Levomäki, Sturenk.
9 B 38, puh 714148

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:
rouva Irja Wonkka, Liisank 1, Helsinki,
12681/333

Kuvalaatat: Helander-Kliché, Helsinki,
puh 32042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,
Fredrikink 16 A, 625801/2177 tai 57384

POSTISIIRTOTILI 30 909

Maassa, merellä ja ilmassa
kadettiupseerit
 ja heidän perheensä käyttävät
Leijona-pukimia

- koska he
- tajuavat tyylin
 - antavat arvoa laadulle
 - tuntevat hintatason

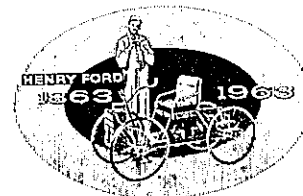
Kaikkialla Suomessa
 SOKOS-tavaratalot
 LEIJONA-PUKIMOT
 SOK-osuuskaupat

YHTYNEET PUKUTEHTAAT OY
 TAMPERE

FORD FAIRLANE

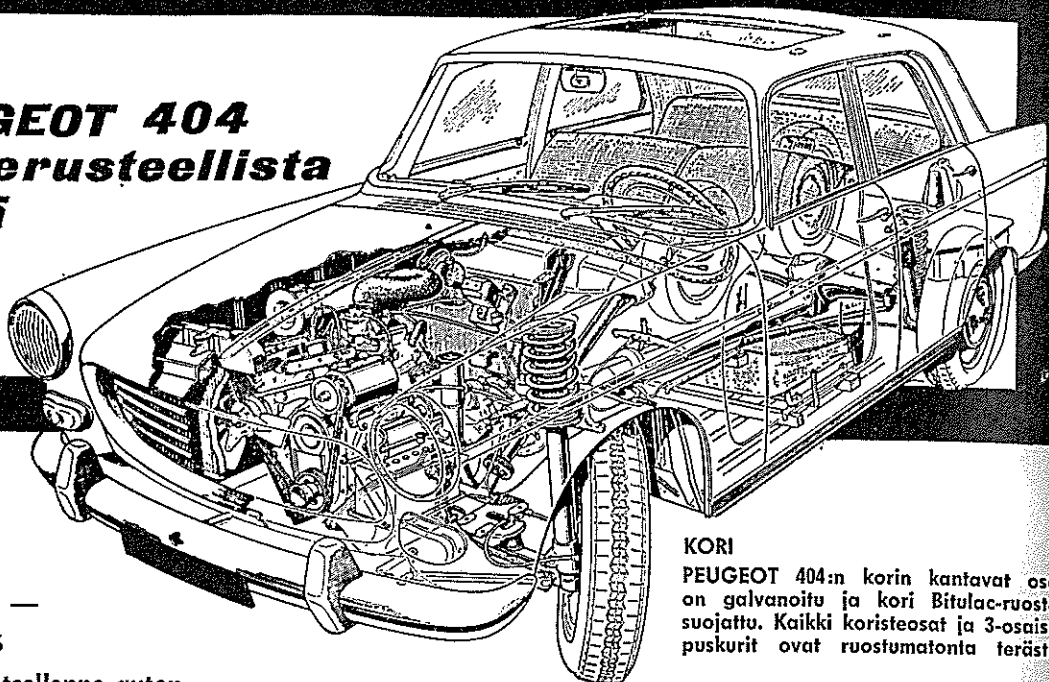

Ford Fairlane 500 on todella tilava 6-hengen auto. Siinä on loisteliaa viimeistelyä, moottorissa tehoa yllin kyllin, se on lämmin kovillakin pakkasilla ja käynnistyy varmasti. Fairlane 500 on nopea ja voimakas maantiellä ja ketterä kaupunkiliikenteessä. Fairlane 500 on huolto-vapaa!

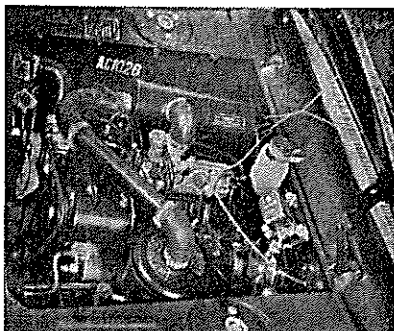
**KAIKILLE TEILLE
 KESTÄVÄ FORD**

PEUGEOT 404 on perusteellista työtä

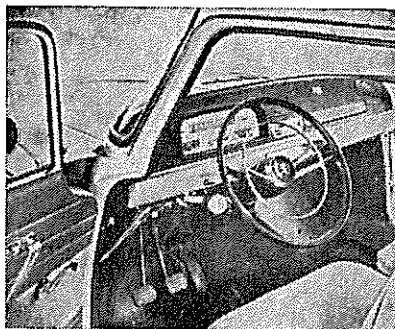
ARVOKAS AUTO — VARMA SIJOITUS

- Haluatte tietysti itsellenne auton
- johon voitte luottaa joka tilanteessa
- joka kestää käytössänne
- jonka myyntiarvo säilyy.

MOOTTORI

PEUGEOT 404:n moottori on lyhytiskui-
nen, suora 4-sylinterinen, tilavuudeltaan
1618 cm³ ja teholtaan 72 hv SAE, 5400
k/min. Auton kiihtyvyys on luokkansa
parhaita ja huippunopeus 145 km/t.

Kansiventtiilit V-kulmassa, vaihdettavat
sylinteriputket. Kaasuttimessa on läm-
mitys jäätymistä vastaan. Vapaatuuletin
(Peugeot-patentti). Moottori on edessä
45° oikealle kallistettuna, minkä ansios-
ta näkökenttä eteenpäin on parempi.

KORI

PEUGEOT 404:n kori kantavat osat
on galvanoitu ja kori Bitulac-ruoste-
suojattu. Kaikki koristeosat ja 3-osaiset
puskurit ovat ruostumatonta terästä.

VARUSTUS

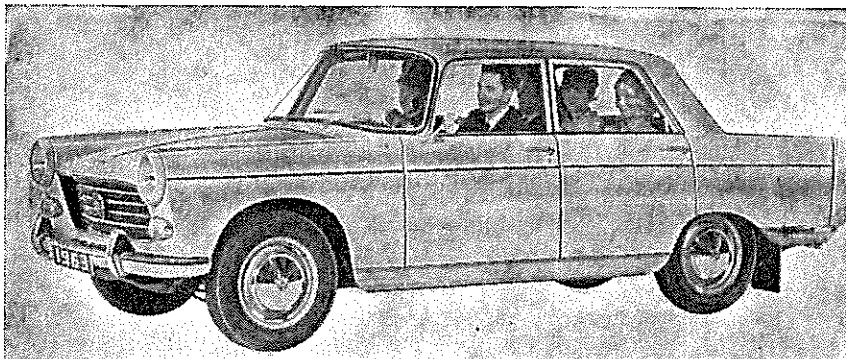
PEUGEOT 404 — jonka varustus on
hintaluokassaan täydellisin — on suun-
niteltu ennenkaikkea turvallisuutta ja
mukavuutta silmälläpitäen. Erinomainen
näkyvyys: ohjaajan istuimelta 330°.
←Kojelauta on pyörästetty ja sen reunat
pehmustettu vahtokumilla. Takaovissa
on lapsia varten lukintalaite, joka es-
tää ovien aukeamisen sisältä.

SISÄTILAT

PEUGEOT 404:n sisustus on korkeaa
laatua ja matkustajat istuvat mukavasti
kaarevin selkänojin varustetuilla istui-
milla, joiden asento on ajonkin aikana
vaivattomasti säädettävissä. Verhoiluun
on käytetty kestävää ja helposti puh-
distettavaa nylon-jerseykangasta, joka
on väreiltään sävytetty korin ulkoverin
mukaan.

Hinta 12.150.—

PEUGEOT 404

MAAN AUTO
OY AB
Mechelininkatu 10 - puh 440381

Piirimyyjiä 35 paikkakunnalla